

WILLIAM

SHAKESPEARE

ROMEO A JULIE

William Shakespeare

ROMEO A JULIE

Romeo and Juliet

William Shakespeare
1595

Přeložil Josef Václav Sládek

Obsah

Obsah

Osoby

Proslov

JEDNÁNÍ PRVNÍ.

Scéna 1.

Scéna 2.

Scéna 3.

Scéna 4.

Scéna 5.

JEDNÁNÍ DRUHÉ.

Proslov

Scéna 1.

Scéna 2.

Scéna 3.

Scéna 4.

Scéna 5.

Scéna 6.

JEDNÁNÍ TŘETÍ.

Scéna 1.

Scéna 2.

Scéna 3.

Scéna 4.

Scéna 5.

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ.

Scéna 1.

Scéna 2.

Scéna 3.

Scéna 4.

Scéna 5.

JEDNÁNÍ PÁTÉ.

Scéna 1.

Scéna 2.

Scéna 3.

Osoby

Escalus, kníže Veronský.

Paris, mladý šlechtic, příbuzný knížete.

Montek, hlavy dvou nepřátelských rodů.

Capulet, hlavy dvou nepřátelských rodů.

Stařec, z rodu Capuletův.

Romeo, syn Montekův.

Mercutio, příbuzný knížete a Romeův přítel.

Benvolio, synovec Montekův a přítel Romeův.

Tybalt, synovec hraběnky Capuletové.

Bratr Lorenzo, františkán.

Bratr Jan, z téže řehole.

Baltazar, sloužící Romeův.

Samson, sloužící Capuletovi

Gregorio, sloužící Capuletovi.

Petr, sloužící Juliiny chůvy.

Abraham, sloužící Montekův.

Lékárník.

Tři Hudebníci.

Panoš Parisův.

Jiný **Panoš.**

Hraběnka Monteková, choť Montekova.

Hraběnka Capuletová, choť Capuletova.

Julie, dcera Capuletova.

Chůva Juliina.

Měšťané Veronští.

Příbuzní obou rodů.

Masky, Stráže, Hlídky a Družiny.

Chorus.

Dějiště: Verona; Mantova.

Proslov

Vystoupí Chorus.

Chorus Dva domy, oba stejně urozené,
v krásné Veroně, kam náš děj nás táhne,
zášť dávnoletá v nový rozbroj žene,
v němž rodná ruka rodnou krví vláhne.
Z osudných ledví nepřátel těch berou
pod přeneš'astnou hvězdou žití svoje
dva milující, kteří sudbou šerou.
v své smrti pohřbí rodičův boje.
Děj strašný lásky smrtí znamenáné,
hněv rodičů, z něhož se dál hněv prýští,
až teprv zmarem dítek poustane,
dvě hodiny teď půjdou po jevišti.
A budete-li trpělivost míti,
co vadno zde, chcem snahou nahraditi.

(Odejde.)

JEDNÁNÍ PRVNÍ.

Scéna 1.

Verona – Náměstí.

Vystoupí Samson a Gregorio z domu Capuletův s meči a pukléři.

Samson Slovo s to, Gregorio, hrdlit se od nich – nedáme!

Gregorio Ne, to bychom byli hrdličky.

Samson Já myslím, vrazí-li nám urážku do hrdla, že z pochvy vytáhnem.

Gregorio Ano, spíše hrdla dbej, abys je výtah‘ z oprátky, dokud jsi živ.

Samson Já rázem udeřím, když jsem popuzen.

Gregorio Ale rázem nejsi popuzen, abys udeřil.

Samson Pes z domu Monteků mne popudí.

Gregorio Popudit znamená pohnat, a býti rekovným znamená stát; protože popudí-li tě, poženou tě.

Samson Z toho domu pes mne dožene, abych stál; ke zdi se postavím proti každému, ať muž, neb holka od těch Monteků.

Gregorio To dokazuje, že’s vratký chlap; neboť nejslabší staví se ke zdi.

Samson Pravda; a proto ženské jako slabší nádoby se vždycky přitlačí ke zdi; – tedy Montekovy muže odrazím ode zdi, a jeho holky přirazím ke zdi.

Gregorio Spor je pouze mezi našimi pány a mezi námi, jejich muži.

Samson Vše jedno; povedu si tyransky: až budu hotov s muži, budu ukrutníkem na panny; vypadnu na ně.

Gregorio Vypadneš na panny?

Samson Ano, nebo padnu na ně; měj si pro to smysl, jaký chceš.

Gregorio Smysl pro to musí mít, kdo to cítí.

Samson Mne ucítí; jsemť jak známo notný špalek masa.

Gregorio Dobře, že nejsi ryba; kdybys byl, byl bys hňup. Tas tu svou peroutku; tam přicházejí dva z domu Monteků.

Vystoupí Abraham a Baltazar.

Samson Můj nahý meč je z pochvy; začni hádku; já tě budu krýt zadem.

Gregorio Tak! obrátíš se ke mně zády a utečeš?

Samson Nic se neboj.

Gregorio Ne, věru, tebe se bát nebudu!

Samson Vezměme si právo na svou stranu; ať oni začnou.

Gregorio Já se na ně ušklíbnu, jak půjdu kolem; ať si to pak vezmou, jak chtějí.

Samson Ne, jak si troufají. Lusknu jim palcem pod nos; bude to jejich potupa, snesou-li to.

Abraham Luskáte nám palcem pod nos, pane?

Samson Luskám palcem, pane.

Abraham Luskáte nám palcem pod nos, pane?

Samson (stranou Gregoriově). Jest právo na naší straně, řeknu-li: ano?

Gregorio Není.

Samson: Ne, pane, neluskám vám palcem pod nos, pane; ale luskám pod nos, pane.

Gregorio Chce se vám sváru, pane?

Abraham Sváru, pane? Ne, pane.

Samson Ale chce-li se vám, pane, postavím se vám; sloužím tak dobrému pánu jako vy.

Abraham Nic lepšímu.

Samson Dobrá, pane.

Vystoupí Benvolio.

Gregorio (stranou k Samsonovi). Řekni lepšímu.; tam přichází jeden z příbuzných mého pána.

Samson Ano lepšímu, pane.

Abraham Lžeš.

Samson Taste, jste-li muži. – Gregorio, pamatuj na svůj chlapský tes.

(Potýkají se.)

Benvolio Od sebe, blázni! *(Srazí jim meče.)* – meče zastrčte; vždyť ani nevíte, co děláte.

Vystoupí Tybalt.

Tybalt Jak! – mezi touto cháskou zbabělou
meč tasíš? Obrat' se, Benvolio,
a pohled' na svou smrt!

Benvolio Jen mír chci zjednat.
Meč do pochvy! – neb se mnou užij ho,
bys roztrhl ty lidi od sebe.

Tybalt Jak! – s mečem v ruce mluvíš o míru?
To slovo nenávidím jako peklo,
jak všechny Monteky a tebe též.
Braň se, ty sketo! (*Potýkají se.*)

*Vystoupí různý lid obou domů a pouští se do boje. Nato vystoupí Měšťané s
kyji a partizánami.*

První Měst. Hej, kyje, dřevce! do nich! skolte je! Pryč s Capulety! dolů s
Monteky!

Vystoupí starý Capulet v nočním Županu a hraběnka Capuletova.

Capulet Jaký to povyk? Hej, můj šaršoun sem! **Hrab.** **Capulet** Ne, berlu, berlu!
k čemu tobě meč?

Capulet Můj tesák, pravím! Starý Montek jde a mává čepelí mně na úkor.

Vystoupí starý Montek a hraběnka Monteková.

Montek Ty lotře, Capulete! (*K hraběnce.*) Pust' mne již!

Hraběnka Monteková Ni o krok nesmíš nepříteli blíž.

Vystoupí kníže Escahis a Družina.

kníže Escahis Odbojní poddaní a vrazi míru,
vy prznitelé této oceli,
jež potřísněna krví sousedů! –
Jak? slyšet nechtějí? Hoj i muži, dravci,
již hasí požár zhoubné vzteklosti
purpurným zřídlem proudícím vám z žil,
pod trestem mučidel zbraň odhod'te
zle kalenou z těch rukou krvavých,
a slyšte hněvné slovo knížecí:
Tři sváry občanské, jež prázdným slovem
ty rozdmýchal jsi, starý Capulete,
a ty, Monteku, třikrát porušily

klid v našich ulicích a přiměly
Veronské staroslavné měšťany,
by pohodili vážné ozdoby
jim slušící a rukou též tak starou
se uchopili starých partizán
rzi míru zhlodaných, a stlumili
tu vaši hlodající nenávist.
Znov zbouříte-li naše ulice,
klid porušený žitím zaplatíte.
Pro tentokrát se všichni rozejděte. –
Vy, Capulete, se mnou půjdete,
a vy, Monteků, přijďte odpoledne
na starou radnici, náš soudní dvůr,
a zvíte naši další vůli v tom. –
Znov dím, pod trestem smrti všichni pryč!

(Odejdou všichni kromě Monteka, hraběnky Montekové a Benvolia.)

Montek Kdo opět rozjitřil ten dávný svár?

Byl's při tom, synovce, když začlo to?

Benvolio Lid protivníka vašeho se bil
již s lidmi vašimi, než přišel jsem;
já tasil, chtěje roztrhnouti je.

V tom objevil se Tybalt divoký,
meč nahý v ruce, kterým, supaje
mi výzvu v uši, mával nad hlavou
a sekát vítr, jenž nic nezraněn
mu hvízdal na posměch. Co střídali
jsme bod a tes, jich přišlo víc a víc
a sem i tamo dopadaly rány,
až kníže přišed, roztrh' obě strany.

Hraběnka Monteková Kde jest Romeo? viděl jste ho kdes
Jsemť ráda, že v té šrůtce nebyl dnes.

Benvolio Již o hodinu dříve, hraběnko,
než zbožňované slunce vyhlédlo
ze zlatostkvoucích oken východních,
duch stísněný mne pudil z města ven.
Tam, v platanovém háji, na západ
jenž od města se táhne, spatřil jsem,

jak, záhy tak, se prochází váš syn.
Jdu k němu; ale on mne postřehl
a uchýlil se v lesní huštinu.
Já, měře jeho náladu dle své,
jež nejvíc tíhla tam, kde nebyl nikdo,
a vlastní rozladěnou osobu
již maje za nadbytnou společnost,
jsem šel za vlastní myslí, nestíhav
jej v jeho myšlénkách, a míjel rád
jsem toho, rád kdo prchal přede mnou.

Montek Již mnohé jitro vídali ho tam,
jak mnozí pláčem čerstvou ranní rosu
a hlubokými vzdechy přidává
mrak mrakům; ale jak jen počíná
u nejbzdálenějších bran východních
všeradostníci slunko odstírat
Auroře s lůžka stinné záclony,
v dál od světla můj zádumčivý syn
se domů odkrádá a samotný
se uzamyká ve svém pokoji,
zavírá okna před spanilým dnem
a sám tak umělou si tvoří noc.
Ten smutek osudně mu duši zraní,
když dobrá rada původ neodstraní.

Benvolio Můj vzácný strýce, znáte příčinu?

Montek Té neznám, aniž mohu vyzvědět ji od něho.

Benvolio Zdaž doléhal jste naň?

Montek I já i mnozí jiní přátelé;
leč on, jsa rádcem vlastních pocitů,
– to nechci říci, zdali pravdivým, –
tak v sebe stajen jest a uzavřen,
tak dalek výzkumu a odkrytí,
jak poupě, které závistivý červ
byl nahlodil, než v něžné lupínky
se mohlo rozestříti do vzduchu,
neb svoji krásu slunci posvětit.
Jen, z čeho bol ten klíč, kdybych věděl,

tak rád, jak seznat, léčit bych jej hleděl.

Vystoupí Romeo.

Benvolio Teď, prosím, odstupte; – hle, tam se blíží
když mnoho nezapře, zvím, co ho tíží.

Montek Kéž zde tím prodlením se zdařilo ti
jej z pravdy vyzpovídat! – Pojd'me, choti.

(Odejdou Montek a Hraběnka.)

Benvolio Aj, dobré jitro, strýčku!

Romeo Den tak mlád?

Benvolio Teď právě tlouklo devět.

Romeo Ach, žeť stát
se téměř zdají truchle hodiny!
Byl to můj otec, jenž tak odtud spěchal?

Benvolio Byl. Jaký smutek prodlužuje tak Romeův čas?

Romeo Že toho postrádá,
co máje, čas by krátkým nalézal.

Benvolio Aj, láska?

Romeo Bez lásky...

Benvolio Že bez lásky?

Romeo ...a přízně tam, kde všechna láska má.

Benvolio Žeť Mílek, ach, tak něžný na pohled,
jest krutý tak a tvrdý v zkoušení!

Romeo Žeť Mílek, ach, zrak máje zastřen stále,
i slep k své vůli vidí stezku dále!
Kde obědváme? – Ach! – oč byl ten spor?
však nepovídej nic, já slyšel vše;
o velké zášti jde, však o víc lásky. –
Nuž tedy, lásko sporů dychtivá!
ó milující zášti! ó, ty vše,
co nejprv stvořeno je z ničeho!
lehkosti těžká, vážná marnosti,
nestvůrná směsi krásných preludů!
ty, olovené pýří, světlý dýme;

ty chladný ohni, zdraví churavé,
vždy bdělý sne, jenž jsi a nejsi snění! –
tot' láska má, ač lásky mé v tom není.
Ty nesměješ se?

Benvolio Nikoliv, spíš pláču.

Romeo Proč, dobré srdce?

Benvolio Pro bol, který zrývá
tvé dobré srdce.

Romeo Tak už v lásce bývá.
Můj vlastní bol mi těžce duši svírá,
a tvým se převršuje jeho míra;
tvá láska, kterou's na jevo mi dal,
jen množí můj až příliš velký žal.
Jeť láska dým, jež rodí vlhký vzdech;
když čistá, v očích milenců jest žeh,
a trpíc mořem jest, jež slzy živí.
Co ještě? – šílenství, v němž rozum jasný,
žluč odporná a sladký balšám spásný.
Buď s bohem, strýčku. (*Odchází.*)

Benvolio Stůj; – jdu s tebou; chceš?
ty křivdíš mi, když se mne vzdaluješ.

Romeo Sám sebe nemám; nejsem zde; to jistě
Romeo není; na jiném dlí místě.

Benvolio Pověz mi vážně, koho miluješ?

Romeo Aj, mám snad plačky ti to povídat?

Benvolio Proč plačky? – Ne, jen vážně řekni mi,
kdo jest to?

Romeo Nemocnému kaž, by psal
svou závěť vážně; – v čas to nepravý
řek's tomu, kdo tak těžce churaví.
Nuž, vážně, strýčku, ženu miluji.

Benvolio Tak blízko asi mířil jsem již sám,
když domníval jsem se, že miluješ.

Romeo Ty's dobrý střelec! – A jest spanilá, ta, kterou miluji.

Benvolio V terč spanilý,
můj strýčku spanilý, se nejspíš střelí.

Romeo V tom's přestřelil; neb Cupidovou kuší
ji nelze střelit; Diany má duši
a v neprolomné panenskosti zbroji
před lásky dětským lukem zdráva stojí.
Vzdor klade obléhání luzných slov
i útočivých zraků dostřelu;
ni zlatu, které světíc dobývá,
klín neotvírá. O jest bohata
svou krásou, chudá jedině jsouc v tom,
že, kdys až dokoná, s tou krásou její
i všechny poklady, jež chová, stlejí.

Benvolio Či věčné panenství chce zachovati?

Romeo Tak jest; a šetříc tak, zle marnotratí;
neb krása, jež tak přísná na své vděky,
o krásu loupí všechny příští věky.
Jest příliš krásná, moudrá, moudře skvělá,
než zkázou mou by světící být chtěla;
vší lásky však se zřekla; – pro slib ten
živ mrtev jsem, jsa živ, bych řek' to jen.

Benvolio Slyš *mne* a na ni myslit zapomeň.

Romeo Ó uč mne, jak bych myslit zapomínal.

Benvolio Tím, že dáš očím více volnosti;
též jiných vděků sobě povšimni.

Romeo Tak jejích vzácných vděků vzpomínat
si budu ještě víc. – Ty šťastné masky,
jež čela krásných paní celují,
svou čerností nám připomínají,
že krásu skrývají. Kdo oslepnul,
již nikdy zapomenout nemůže
na drahý poklad ztraceného zraku.
Ukaž mi ženu nad vše spanilou,
a čím ten její vděk mi bude víc,
než listem, kde bych čet', kdo spanilejší
té krásky nad vše spanilé? – Bud' zdrav!

mne nenaučíš zapomnít, můj druhu.

Benvolio Slib zaplatím; neb umru ti v svém dluhu.

(Odejdou.)

Scéna 2.

Ulice.

Vystoupí Capulet, Paris a Sloužící.

Capulet Však Montek vázán toutěž pokutou,
co já; a mužům starým jako my
již těžko není zachovati mír.

Paris Jste oba nad vše váženi, a žel,
že dlouho tak jste žili v nešváru.
Leč nyní, pane můj, co říkáte
mé prosbě?

Capulet Opakuji jenom to,
co prve již jsem řekl. – Dítě mé
až dotud ve světě je cizinkou,
a nevidělo ještě proměny
čtrnácti roků. Dvou jen ještě jar
uvadnout nechte krásu přestou,
než dospělou být může nevěstou.

Paris Jsouť mladší nežli ona št'astné matky.

Capulet Když tak, byl jejich květ až příliš krátký.
Zem pohltila vše mé naděje,
až na ni; ona zbyla jedinou
nadějnou vládkyní mé pozemskosti.
Leč zkuste u ní štěstí, Parisi,
a vaše srdce v souhlasu-li znějí,
má vůle jest jen částí vůle její;
když svolí, její volba v sobě chová
mou ochotu i souhlas mého slova.
Dnes na večer k slavnosti starobylé
jsem pozval k sobě mnohé hosty milé;
vy, ze všech nejvíc vítán, které znám,
ten počet milých rozmnožíte nám.
Dnes uvidíte pod mou střechou chudou,
jak zemské hvězdy k nebi zářit budou.

Vše, co jen mládí, jaré duše cítí,
když za belhavou zimou, oděn v kvítí,
jde v patách duben, vše tu něhu v shluku
tam naleznete svěžích, dívčích puků.
Vše slyšte, vizte; a ta nejvíc milá
vám buď, jež toho nejvíc hodna byla.
Má dceř z těch mnohých o jednu buď víc: –
jen číslicí, byť neplatila nic.
Již pojd'te se mnou.

(K Sloužícímu.)

Brachu, honem jdi
a po krásné Veroně vynajdi
ty, kteří jsou tu psáni. Vyřid' všude,
že, komu libo, u mne vítán bude.

(Odejdou Capulet a Paris.)

Sloužící Vynajít mám ty, kteří jsou tu psáni.
Psáno jest, že si má švec hledět svého lokte, krejčí
kopyta, rybář štětce a malíř síti; ale mne
posílají, abych vynašel osoby, které jsou tu psány!
a já nemohu vynajít, koho ta písařská osoba zde
napsala. Musím k lidem učeným. – Právě vhod!

Vystoupí Benvolio a Romeo.

Benvolio Mlč, brachu; – jeden oheň druhý tráví,
bol jeden mírněn trýzní muky větší;
kdo odvrátí se, závratí se zbaví;
a hoře zoufalé žal jiný léčí:
jen do očí si novou nemoc vprav
a od otravy staré budeš zdrav.

Romeo Ach, na to výborný jest jitrocel.

Benvolio Nač, prosím?

Romeo . Na tvou holeň zlomenou.

Benvolio Romeo, zbláznil jsi se?

Romeo Nezbláznil;
však hůře nežli blázen spoután jsem

a vězněn, mořen hlady, trýzněn, bit,
a – Dobrý večer, milý člověče!

Sloužící Dej Pán bůh dobrý večer. – Prosím vás, pane, umíte číst?

Romeo Tak; vlastní osud ve svém neštěstí.

Sloužící Tomu snad jste se naučil bez knihy; ale prosím vás, umíte něco číst, co vidíte?

Romeo Tak jest, když znám jen písmeny a řeč.

Sloužící To mluvíte poctivě; potěš vás Bůh!

Romeo Stůj, brachu; umím číst. (*Čte.*)

»Signor Martino s chotí a dcerami; hrabě Anselmo
a jeho spanilé sestry; ovdovělá šlechtična Vitruviova;
Signor Placentio a jeho roztomilé neteře;
Mercutio se svým bratrem Valentinem;
můj strýc Capulet, choť a dcery; má krásná net' Rosalina;
Livia; Signor Valentio a jeho bratranec Tybalt;
Lucio a veselá Helena –«
Tot' vzácná společnost; kam mají přijít?

Sloužící Nahoru.

Romeo Kam?

Sloužící K večeři; k nám.

Romeo Kde je to u vás?

Sloužící U mého pána.

Romeo To jsem se arcit' dříve ptáti měl.

Sloužící Hned vám to povím bez ptání. Můj pán je slavný, bohatý Capulet, a nejste-li z rodu Monteků, přijďte, prosím vás, vyklopit sklenku vína. Mějte se dobře! (*Odejde.*)

Benvolio Při starobylém kvasu Capuletů
též krásná Rosalina večeří, již miluješ;
a obdivované vše krásky Veronské tam budou s ní.
Jdi též, a srovnej okem nezkaleným
tvář její s těmi, jež tam zastanem,
a labuť tvá ti bude havranem.

Romeo V ten blud-li oči mé svou víru změní,

ať ohněm slzy jsou, jež pláču v hoři;
v nich často topeni, ne utopeni,
ti světlí kacíři ať za lež shoří!
Mé lásky krásnější?– co světem svět,
vševidným sluncem nezřen také květ.

Benvolio Jest krásna, kde se jiné nestkvějí,
a v obou očích vážil's pouze ji;
leč v křišťálné ty misky polož jen
vděk dámy své a půvab jiných žen,
jež na plesu ti ukážu, a v kráse,
věř, ztratí ta, jež nejlepší teď zdá se.

Romeo Nuž půjdu; ne že zrak můj o ně stojí,
však že se oblažit chci hvězdou svojí.

(Odejdou.)

Scéna 3.

Pokoj v domě Capuletově.

Vystoupí hraběnka Capuletova a Chůva.

Hraběnka Capuletová Kde, chůvo, jest má dcera? zavolej ji.

Chůva Juliina Žeť, při svém panenství v dvanácti letech, jsem už ji volala. – Hej, beruško!
hej, bedrunko! – Ach, nedopouštěj Bůh! –
Kde je to děvče? – Slyš přec, Julinko!

Vystoupí Julie.

Julie Co jest? kdo volá?

Chůva Juliina Vaše paní matka.

Julie Zde jsem; co poručíte?

Hraběnka Capuletová Věc je ta –
Ty, chůvo, poodejdi na chvíli;
chcem spolu promluvit v soukromí.
Ne, vrať se, chůvo, – vzpomněla jsem si –
ty také poslyš naši úřadu.
Jak víš, má dcera má již krásný věk.

Chůva Juliina Ba na hodinu spočtu její stáři.

Hraběnka Capuletová Čtrnáct jí není.

Chůva Juliina Čtrnáct zubů svých
dám na to v sázku, ač mi bohužel
jen čtyři zbyly, že jí není čtrnáct.
Jak dlouho máme do svatého Petra?

Hraběnka Capuletová Dvě neděle, neb o den, o dva víc.

Chůva Juliina Víc nebo méně; ze všech roku dní
v noc před Petrem jí bude čtrnáct let.
Má Zuzanka, – všem duším křesťanským
dej Pánbůh lehké odpočinutí! –
s ní byla v jednom věku. – Bůh si vzal
mou Zuzku; bylať příliš hodná pro mne;

leč, jak jsem řekla, v noc před svatým Petrem
jí bude čtrnáct; na mou věru tak;
mám dobrou paměť. Jedenáctý rok
teď máme po tom zemětřesení;
a byla odstavena, – do smrti
to nezapomenu, – z všech roku dní
v týž právě den; neb, sedíc na sluníčku
tam u zdi, pod budníkem, dala jsem
si na prs peluněk. Náš pán a vy
jste byli zrovna tenkrát v Mantově. –
Co, mám to hlavu? – ale jak jsem řekla,
když dotknula se toho peluňku
na prsu bradavce a cítila,
že hořkne, – roztomilý blázínek! –
tu měla jste se na ni podívat,
jak ušklíbla se a jak na ten prs
se zfantila! – V tom »Hrk« prál holubník.
Mne věru dvakrát prosit nemusel,
bych vzala do zaječích. – Od těch čas
je tomu zrovna jedenácte let;
neb tenkrát sama již stát uměla,
ba, – ty můj Spasiteli! – běhala
a batolila se jak všudybylka.
Vždyť o den dříve natloukla si čílko,
a tu můj muž, – Bůh dej mu radost věčnou!
on veselá byl kopa, – děcko zved‘
a povídá: »Aj, na tvář padáš teď?
až zmoudříš, budeš na znak padávat;
vid’, Julinko?« a, svatá Rodičko!
to hezké vyžle plakat přestalo
a řeklo: »Tak!« – A vida, jak ten žert
se nyní splňuje! – Ba, ručím za to,
i kdybych živa byla tisíc let,
že nikdy na to nezapomenu:
»Vid’, Julinko?« řek‘ on, a hezounký
ten bloudek ztiší se a řekne: »Tak!«

Hraběnka Capuletová Dost toho, prosím tě, již pokoj dej.

Chůva Juliina Hned, vzácná paní; ale přece jen

se musím smát, když na to vzpomenu,
že plakat přestala a řekla »Tak!«
A mělat', za to ručím, na čele
vám bouli jako vejce slepičí,
zlou ránu, a tak hořce plakala. –
Můj povídá: »Aj na tvář padáš teď?
až zmoudříš, budeš na znak padávat;
vid', Julinko?« – a ztichnouc řekla: »Tak!«

Julie A ty už také ztichni, prosím tě.

Chůva Juliina Již mlčím, skončila jsem. Bůh tě chraň!
Ty's byla nejkrásnější robátko,
jež jsem kdy kojila; a kdybych jen
se mohla tvójí svatby dočkati,
má všechna přání budou splněna.

Hraběnka Capuletová Aj, svatby, o tom právě mluvit chci.
Nuž, pověz mi, má dcero, Julie,
jak vypadá to s přáním tvým se vdát?

Julie To čest je, o níž se mi nezdálo.

Chůva Juliina Čest! Nebýt sama kojnou tvou, bych řekla,
že moudrost pila jsi již z prsů mých.

Hraběnka Capuletová Nuž, čas je nyní myslet na vdání;
jsouť mladší tebe u nás ve Veroně,
a dámy vznešené, již matkami.
Já se svým hrabětem ti byla matkou
v těch letech, kde ty ještě dívkou jsi.
A tedy zkrátka: čacký Paris teď
se u nás o tvou ruku uchází.

Chůva Juliina Muž, slečinko! ó slečno, taký muž,
jak v širém světě, – z vosku mužíček!

Hraběnka Capuletová Veronské léto nemá taký květ.

Chůva Juliina Ba, on je květ, ó učiněný květ.

Hraběnka Capuletová Co říkáš? můžeš-li ho milovat?
Dnes večer uvidíš jej na plesu;
a líce mladistvého Parisa
co knihu pročítej a nalezneš

tam rozkoš pérem krásy vepsánu.
V ty tahy snoubené tam hled' a viz,
jak souladně se pojí rys a rys,
a temno-li v tom krásném díle cosi,
jen v jeho očích postranní čti glossy.
Ten nesvázaný jun, spis lásky hezký,
by vykrášlen byl, potřebuje desky.
Jak ryba v moři, krása nejkrásnější
je tam, kde obklopena krásou vnější;
a v mnohých očích slavná kniha ona,
kde zlaté děje svírá zlatá spona.
Tak, majíc jej, vše sdílet budeš s ním,
co má, a sama nepozbudeš tím.

Chůva Juliina Ba nepozbude! – ne, spíš nabude;
vždyť ženy nabývají od mužů.

Hraběnka Capuletová Mluv zkrátka, může se ti Paris líbit?

Julie Když pohled lásku budí, ten chci slíbit;
však hloubej' moje oko nestřeli,
než souhlas váš mu letět povelí.

Vystoupí Sloužící.

Sloužící Milostpaní, hosté jsou pohromadě, večere na stole; vás volají; po slečně je shon; chůvu proklínají ve špižárně, a všechno je nohama vzhůru. Musím pryč a obsluhovat. Prosím, pospěšte za mnou.

Hraběnka Capuletová Hned.

(Odejde Sloužící.)

Julie, hraběti čekat nedej.

Chůva Juliina Jdi, k šťastným dnům si šťastné noci hledej. *(Odejdou.)*

Scéna 4.

Ulice.

Vystoupí Romeo, Mercutio, Benvolio s pěti neb šesti jinými Maskami a Pochodníky.

Romeo Jak, má se něco řečnit na omluvu?
či beze všeho máme vstoupiti?

Benvolio Ty okolky již nejsou ve zvyku:
my žádného mít nechcem Cupida,
jenž s páskou přes oči a malovaným
tatarským lukem z laťky řezaným,
jak vraní hastroš dámy poplaší;
a k vstupu netřeba nám proslovu
mdle odříkávaného bez knihy,
dle náповědy. Ať si měří nás,
jak jest jim po chuti; my v dobré míře
jim zatančíme a zas odejdem.

Romeo Mně dejte pochodeň, chuť nemám k tanci;
v mé mysli temno; světlo ponesu.

Mercutio Ne, ne, Romeo, musíš do kola.

Romeo Věř, nelze mi; vy k lehkým střevícům
i lehkou mysl máte; duše má
jak olověná k zemi kručí mne,
že ani pohnouti se nemohu.

Mercutio Jsi zamilován; vydluž Mílkovy
si perutě a jimi povyleť
nad všední tíže pouta obvyklá.

Romeo Jsem příliš těžce raněn jeho šípem,
než abych jeho lehkou perutí
moh' povzlétnout; a upoután jsem tak,
že na píd' odpoutat se nemohu
od tupé trýzně; klesám lásky tíží.

Mercutio Chceš do ní klesnout? obtížil bys ji;

na věc tak útlou přílišný to tlak.

Romeo Že láska útlou věcí? nikoliv;
jest příliš drsná, krutá, bouřlivá,
a bodá jako trn.

Mercutio Když drsná k tobě,
buď drsným na lásku; když bodá tebe,
ji bodni ty, a tak ji porazíš.

(K jednomu z družiny.)

Sem pouzdro, – na tvář si je nasadím!
Tak, – larvu na larvu! –

(Dává si masku.)

Což toho dbám,
že bude jakés oko slídivé
teď vyzpytávat na mně škaredost? –
Ta škraboška ať za mne pýří se.

Benvolio Nuž pojďme, zaklepejme, vejděme;
jak tam, hned všichni mrštně do kola.

Romeo Mně dejte pochodeň. Ať třeštilové
lehkého srdce patou lehtají
necitným sítím stlanou podlahu, –
já starého se držím přísloví:
chci světlo nošem být a dívat se.
Hry krásnější sic nikdy nebylo,
však já se vzdávám.

Mercutio »Myš v pasti vzdává se,« říkává dráb;
když ty se vzdáváš, vytáhneme tě
– již dovol, bych to řek', – z té pasti lásky,
v níž vězíš po uši. – Hej, dále jen!
Zde ve dne svítíme.

Romeo Toť věru ne.

Mercutio Chci říci, brachu můj, že, meškajíce,
svá světla maříme, jak za dne svíce.
Ze chcem to dobře, musíš rozuměti;
v tom pětkrát smyslu víc, než v smyslech pěti.

Romeo Jdem v dobré vůli na ples, věřím rád,

však smyslu není v tom.

Mercutio Proč, smím se ptát?

Romeo Já dnes měl sen.

Mercutio Já též.

Romeo Co se ti zdálo?

Mercutio Ze snící mluví často pravdy málo.

Romeo Tak, – ze spaní; však jim sny pravda jsou.

Mercutio Královnu Mab měl's tedy návštěvou,
jež v říši elfů stojí při porodu.

Nic větší achátu, jež v prstenu

má na ukazováčku primátor,

tažena spřeží prášků slunečních,

přes nosy jezdí lidem ve spaní.

Kol špice z pavoucích jsou dlouhých noh,

kryt vozu z křídel polních koníku

a postroj z nejtenčích jest pavučin;

ohlávka z vlhkých svitů měsíčných,

bičička holeň cvrčka, vlákno bič,

a malý, šedorouchý komárek

jest její vozotaj ni napolo

tak velký, jak ten oblý červíček,

jenž hnízdí v prstu líné dívčiny.

A, korba vozu prázdný lískový

jest oříšek, jež truhlář veverák

jí zhotovil, neb starý červ, již jsou

vil koláři od nepamětných dob. –

Tak vystrojena harcuje co noc

milencův mozky, – ti sní o lásce;

a přes kolena dvořanů, – těm hned

se o poklonkách zdá; a přes prsty

zas advokátům, kteří o palmárech,

a po rtech děv, jež o hubičkách sní.

– Ty tresce často rozhněvaná Mab

i nádchou za to, že si cukrovím

dech pokazily. – Někdy rozjede

se přes nos dvořanu i zdá se mu,

že navěťřil, kdy žádost podat má.
A někdy přicházívá s ocáskem
desátkového selátka a nos
pošimrá faráři, jak spí, a on
hned o jiném sní beneficiu.
Zas jindy přes krk cválá vojínu,
i zdá se mu, že řeže cizí hrdla,
a o průlomech sní a zálohách,
hispanských čepelích a pohárech
pět sáhů hlubokých. A potom v ráz
mu zabubnuje v sluch, že trhne sebou
a procitne; a byv tak polekán
svou modlitbu si odkleje neb dvě
a usne zas. To táž je Mab, jež v noci
zaplétá koňům hřívy; speká vlas,
když nečesán a nečist, do knotů,
jichž rozpletení značí neštěstí.
To čarodějka, která dívky tlačí,
když leží na znak, učíc je, jak nosit,
a tak z nich dělá ženy statečné. Toť ta –

Romeo Dost, dost, Mercutio, již dost!
ty mluvíš o ničem.

Mercutio Tak; mluvím o snech,
jež nečinného mozku dětmi jsou,
jen lichou obrazností zplozeny,
tak látkou nehutny jak pověťř
a nestálejší větru, který laská
teď ledovitá ňadra severu,
a pohněván, v ten mžik zas odfučí,
tvář obraceje v rosodeštný jih.

Benvolio Ten vítr, o němž mluvíš, odnáší
nás od nás samých; jest již po večeři
a přijdem pozdě.

Romeo Já se obávám,
že příliš záhy; neboť v duši své
mám tušení, že jakás pohroma,
jež dosavade visí ve hvězdách,

té noci plesem krutě započne
svůj hrůzyplný běh a ukrátí
tu lhůtu bezcenného života,
jenž uzavřen v mých prsou, nějakým
zlým dopuštěním smrti předčasné. –
Však Ten, jenž u kormidla plavby mé,
řid' plachtu mou! – Dál, jaří pánové!

Benvolio Nuž, tedy zabubnujte na pochod.

(Odejdou.)

Scéna 5.

Sál v domě Capuletově.

Hudebníci čekají. – Vystoupí Sloužící s ubrousky.

První Sloužící Kde je Pánvička, že nepomáhá odnášet? On, dát jinou mísu! – On, tak spíše mísu vyškrábat!

Druhý Sloužící Leží-li způsobná obsluha v rukou jednoho neb dvou lidí, a k tomu nemytých, je to nečistá správa.

První Sloužící Pryč s těmi křesly, odstavte kredenc, pozor na stříbro! Ty, milý brachu, schovej mi kousek marcipánu a máš-li mne rád, řekni vrátnému, aby sem pustil Zuzanku Brouskovu a Lenorku. Antoníne! – Pánvičko!

Vystoupí jiní Sloužící.

Třetí a čtvrtý Sloužící Tady, chlapče!

První Sloužící Shánějí se po vás, volají vás, ptají se po vás a hledají vás ve velké síni.

Třetí Sloužící Nemůžeme býti najednou zde i tam. Vesele, hoši! zatočte se; a kdo déle živ, sebere všechno.

(Všichni ustoupí do pozadí.)

Vystoupí Capulet s Julií a jinými svého domu vítaje Hosty a Masky.

Capulet Nuž, vítejte mi, páni! – naše dámy,

jichž prsty kuří oka netrápí,

si s vámi zatočí. Aha, panenky!

kde která z vás, jež tanec odepře?

Ta, jež se upejpá, chci přísahat,

že kuří oka má. Což, trefil jsem?

Nuž, páni, vítejte! – Ó býval čas,

kdy masku nosil jsem a dovedl

věk krásné dámě v ucho pošeptat,

jež se jí líbila. – To tam! to tam!

Jste, páni, vítáni! – Nuž, hudebníci,

teď spusťte. – Místo, místo! – ustupte!

a mrštně na nožky, mé dívčiny!

(Hudba hraje a tančí se.)

Víc světla, hoši! stoly odstavte
a shaste oheň, příliš horko zde. –

Ah, brachu, maškarní to veselí
tak nenadálé, srdce rozhřeje.

Jen sed'te, sed'te, strýce Capulete; –
dny tance pro nás dva již minuly.

Jak dávno tomu již, co vy a já
jsme naposledy v maskách vězeli?

Druhý Capulet Při svaté Panně, třicet tomu let.

Capulet Co, – muži! tolik ne, ba tolik ne;
vždyť máme od svatby Lucentia
kol příštích letnic pětadvacet let;
a tenkrát jsme v maskách tančili.

Druhý Capulet To víc, to víc; jeť starším jeho syn; jest třicátník.

Capulet To povídáte mně?
Před dvěma roky nezletilý byl.

Romeo (k Slouž). Kdo jest ta dáma, která bohatou tam činí ruku toho rytíře?

Sloužící To nevím, pane.

Romeo Ó, učí pochodně jich záři skvělé!
Tak zdá se viset s tváře noci stmělé,
jak v uchu Ethiopa klenot stkvoucí;
vděk příliš vzácný pro zem, touhu žhoucí!
Jak v hejnu kavek holubice sněžná,
jest mezi družkami ta dívka něžná.
Až dotančí, k ní přistoupím v tom shluku
a tknutím její posvětim svou ruku.
Že miloval jsem dosud? Jak se klamu!
dnes vidím teprv pravou krásu samu.

Tybalt Toť podle hlasu jeden z Monteků. –
Můj končíř, hochu! – Jak se odváží
ten otrok přijít sem kryt larvou blázna,
by potupně se šklebil na náš kvas?
Při šlechtictví a cti všech krevných mých,
jej tady rázem skolit není hřích.

Capulet Proč bouříte tak, strýčku? co jste měl?

Tybalt Tam, ujce, Montek jest, náš nepřítel;
toť padouch, jenž se na vzdor vetřel sem,
by potupil nám slavnost pošklebkem.

Capulet Mladý Romeo?

Tybalt Padoušský Romeo!

Capulet Bud' kliden, milý strýčku, nech ho být,
on jako pravý šlechtic chová se;
i abych pravdu řekl, po Veroně
se chválí jako ctný a řádný jun.
Za všechny toho města poklady
bych v domě svém jej nechtěl urazit.
Bud' tedy trpěliv a nedbej naň;
toť vůle má, a máš-li úctu k ní,
bud' přívětiv a chmury s čela pryč!
ten výstroj k slavnosti se nehodí.

Tybalt Ba hodí, když je hostem taký chlap.
Já nestrpím ho.

Capulet Musí strpěn být!

Jak, – hošku! – Muší, povídám. – Jen dál. –
Jsem já zde pánem, nebo ty? – jen dál.
Ty nestrpíš ho! – Bůh mou duši spas. –
Chceš mezi mými hosty dělat svár,
chceš hrát si na kohouta? – hled' me, ty!

Tybalt Vždyť jest to hanba, ujce.

Capulet Dál, jen dál. –

Vy všetečný jste hoch! – je tomu tak?
Ta hra vás ještě spálí; – vím, co vím.
Mně protivit se! – věru, jest již čas –
Tak, hezky, srdečka! – Ty's drzý; – jdi.
Mlč, sic – Víc světla! světla! – Ty se styd'!
Však ztichneš! – Vesele, má srdečka!

Tybalt Mé celé nitro chví se, hněv jak žhavý
a vynucená mírnost v něm se zdraví.
Jdu; – však to smělé sem se vetření

ted' sládnouc, v hořkou žluč se promění.
(*Odejde.*)

Romeo (k Julii) Když znesvětím ten oltář zářící
snad rukou smělou, mírný jest hřích její:
mé rty, dva uzardělí poutníci,
to drsné tknutí něžně slíbat chtějí.

Julie Poutnice milý, křivdiš velice
té ruce své; v tomť pravá zbožnost její:
když poutník tkne se ruky světice,
tak ruka s rukou líbati se smějí.

Romeo Či svatá nemá rtů a poutník též?

Julie Jich užít jenom k modlitbě si troufá.

Romeo Ó svatá, rty co ruce učíňtež;
rty prosí, vyslyš je, sic víra zoufá.

Julie I prosbu plně, světec tich jest věru.

Romeo Tož ticha buď, když, oč jsem prosil, беру;
tak tvými rty má vina s mých je sjata.

(*Políbí ji.*)

Julie Toť na mých rtech jest jimi sjatý hřích.

Romeo Hřích se rtů mých? – O vina sladce vzatá!
Můj hřích mi vrať.

Julie Vy líbáte jak z knih.

Chůva Juliina Matinka, slečno, na slůvko vás volá.

Romeo Kdo její matka?

Chůva Juliina Aj, můj panáčku,
mát' její paní toho domu jest,
a dobrá paní, moudrá, ctihodná;
já dcerku, s níž jste mluvil, kojila,
a povídám vám, kdo ji dostane,
ten uslyší, jak zlato zacinká.

Romeo Jest Capuletova? O krutá zpráva!
můj život nepříteli v dluh se dává.

Benvolio Již pojd' me; veselost je na vrcholu.

Romeo Ach žel, tím větší neklid mého bolu.

Capulet Ne, páni, k odchodu se nemějte;

jest ještě malá, skromná večeře.

Že přec? – Nuž tedy, děkuji vám všem;

dík, vzácní pánové, a dobrou noc.

Víc pochodní! – Nuž, půjdem na lože.

Ach, brachu, na mou věru, pozdí se;

jdu spat.

(Odcházejí všichni až na Julii a Chůvu.)

Julie Slyš, chůvo, kdo jest onen pán?

Chůva Juliina To syn a dědic starého Tiberia.

Julie Kdo ten, jenž vychází teď ze dveří?

Chůva Juliina Mladý Petruchio, nemýlím-li se.

Julie Kdo ten, jenž za ním jde a nechtěl tančit?

Chůva Juliina To nevím, slečno.

Julie Jdi a zeptej se na jeho jméno. *(Stranou.)* Ženat-li, ó vím,

že bude hrob mým lůžkem svatebním!

Chůva Juliina *(vrátí se k Julii).* Jest to Romeo, z domu Monteků,
syn jediný vašeho praodpůrce.

Julie Má láska jediná, ze zapřísáhlé

mé zášti jediné tak vzniklá náhle!

Tak příliš záhy spatřen, neznán dříve,

a příliš pozdě poznán! – Ó ty dive,

jenž s lásku ve mně zrodil v okamžiku

k tak nenáviděnému protivníku!

Chůva Juliina Co to? Co to?

Julie Verš, jemuž naučil mne jeden tanečník.

(Volá se za scénou: »Julie!«)

Chůva Juliina Hned, v okamžení!

Nuž pojďme, nikdo z cizích už tu není.

(Odejdou.)

JEDNÁNÍ DRUHÉ.

Proslov

Vystoupí Chorus.

Chorus Ted' stará tužba zmírání; po ní hlásí
se o dědictví mladé zanícení;
ta, po níž láska k smrti vzdychala si,
ted' podle Julie již krásnou není.
Jest milován Romeo milující;
je oba poutá hledů kouzlo steré;
on vzdychá k domnělé své protivnici,
jež krmi lásky s hrůzných udic bere.
Jmín škůdcem, nesmí u ní vysloviti
své přísahy, jak milencův to zvykem;
a ta, jež rovněž tolik lásky cítí,
jej spatřit nesmí ani okamžikem.
Však vroucnost sílu, čas jim volnost skýtá,
a protivenství v sladké blaho zkvítá.

(Odejde.)

Scéna 1.

Průchod u zdi zahrady Capuletovy.

Vystoupí Romeo.

Romeo Zdaž mohu jít, když mé srdce zde?
Jdi, šerá země, k svému slunci též!

(Vyhoupne se na zed' a seskočí za ni.)

Vystoupí Benvolio a Mercutio.

Benvolio Romeo, bratře, slyš, Romeo, slyš!

Mercutio Tot' moudrý ptáček! – jako že jsem živ,
on odkrad' se již domů na lože.

Benvolio Tou cestou běžel, přeskočil tu zed';
nuž, ty naň zavolej, Mercutio!

Mercutio A budu ho i zaklínat: Romeo,
ty snílku, třeštile, ty milence!
ty vášni! zjev se, vzdechu podobou,
rci jeden verš a budu spokojen;
jen zvolej »ach!« a vyřkni »láska, páska«,
dej dobré slůvko kmotře Venuši
a nazvi šelmou synka jejího
a dědice Adama Cupida,
jenž, slep, tak výborně si vystřelil,
když láskou vzplanul král Cophetua
k děvušce žebravé! – On neslyší,
on nehne se, on hlesu nedává;
opička mrtva, musím zaříkávat
Při Rosaliny očích zářivých
tě zaklínám, při jejím hrdém čele,
rtech nachových a nožce ztepilé,
při pružných lýtkách, kyčlích ohnivých
a krajích ležících tam v sousedství,
bys objevil se ve své podobě!

Benvolio Když uslyší tě, pohněváš si ho.

Mercutio To věru pohněvat ho nemůže;
jej zlobilo by, kdybych v okruhu
milanky jeho duchu povstat dal
divného rázu, a tam stát ho nechal,
až od ní odčarován zas by kles'.
To byl by úkor; moje zaříkání
však slušné jest a ctné, a zaklínám
jej pouze jménem jeho milanky,
by sám se zved'.

Benvolio Nuž pojd'me, ukryl se
kdes v tomto stromoví a bratří se
s vlhотnou nocí. – Slepát' láska jeho,
a nejraděj' se s temnem přátelí.

Mercutio Když láska slepá, k terči nestřeli.
Teď nám tam sedí někde pod mišpulí
a přeje si, by jeho milanka
tam byla ovocem, jež dívčiny,
když samy smějou se, zvou drážďata.
Romeo, kéž by byla, kéž by byla...
a spadla tobě rovnou do klína!
Romeo, dobrou noc! Jdu do peřin;
to polní lůžko příliš chladné jest,
bych na něm přespal. – Nuže, půjdeme?

Benvolio Již tedy pojd'me; toho marno hledat,
kdo zúmyslně sám se ukrývá.

(Odejdou.)

Scéna 2.

Zahrada Capuletova.

Vystoupí Romeo.

Romeo Kdo neměl ran, se jizvám vysmívá. –

(Julie objeví se nahoře v okně.)

Však ticho! Jaká záře prosvítá
tím oknem tam? Toť východ; Julie
jest sluncem. Vyjdi, slunko spanilé,
a usmrtiž tu lůnu závistnou,
jež chorá jest a bledá zármutkem,
že její kněžka, ty, jsi krásnější.
Jí nebud' kněžkou, když ti závidí;
šat její vestalčí jest zelený
tak chorobně a nikdo nenosí
jej kromě bláznův; ty jej odvrhni.
Toť moje paní! Ó, toť láska má!
Ó, kéž by o tom věděla, že jest!
Teď hlesla, ničeho však nemluví.
Co na tom? – její oči hovoří;
těm odpovím. Jsem příliš odvážný,
neb ke mně nemluví tím hovorem.
Dvě nejkrásnější hvězdy nebeské,
kdes jinde jakýs úkol majíce,
teď prosí její oči, místo nich
by bleskotaly v jejich okruhu,
než navrátí se. – Kdyby její oči
tak byly tam, a hvězdy v její hlavě?
Zář jejích lící zahanbila by
ty hvězdy, jako lampu denní svit,
a její oči v nebi zářily by
prostranstvím vzdušným jasně tak, že ptáci
by pěli, myslíce^ že den se vrací.
Hle, jak svou líci o dlaň opírá!
O, kéž bych na ní rukavičkou byl,

bych moh' se toho líčka dotknouti!

Julie Ach, žel!

Romeo Ted' mluví! – Promluv poznovu,
ó jasný anděle! – neb nad hlavou
mi vystupuješ zářná z noční tmy,
jak okřídlený posel nebeský
v sloup obráceným očím žasnoucích
smrtných lidí, padajících na znak,
by dívali se naň, jak osedlal
si lenivě plynoucí oblaky
a po nebeských řadrech vesluje.

Julie Romeo, Ó Romeo! – proč's Romeo?
Své jméno zapři, otce zřekni se,
neb, nechceš-li, mně lásku přisahej,
a nechci dál být Capuletova.

Romeo (stranou). Mám dále naslouchat, či, promluvit?

Julie Jen jméno tvé mým nepřítelem jest;
ty's jen ty sám a nejsi Montekem.
Co jest to Montek? ruka, ani noha,
ni paž, ni tvář, ni jiná část, jež vlastní
jest člověku. Ó, jiné jméno měj!
Co jest to jméno? To, co růží zvem,
pod jiným jménem sladce vonělo
by zrovna tak. A tak Romeem nezván,
Romeo podržel by veškerou
tu vzácnou dokonalost, kterou má
bez toho jména. – Odlož jméno své,
a za své jméno, jež tvou částí není,
mne vezmi celou.

Romeo Za slovo tě беру.
Jen láskou svou mne zvi a na novo
tak budu pokřtěn; od té chvíle dál
Romeo nechci býti nikdy víc.

Julie Kdo's ty, jenž nocí zastřen vtíráš se v mé tajemství?

Romeo Dle jména nevím, jak
bych řekl ti, kdo jsem. Své jméno sám,

ó, drahá světice, mám v nenávisti,
neb vím, že tobě nepřitelem jest;
je, kdybych psané měl, bych roztrhal.

Julie Sto slov mé ucho ještě nevpilo,
jež prones' jazyk tvůj, a znám ten hlas.
Nejsi Romeo, jeden z Monteků?

Romeo Ni to, ni ono, dívko spanilá,
když to, či ono jest ti nemilé.

Julie Jak's přišel sem, to pověz mi, a proč?
Zed' zahradní je vysoká a strmá,
a místo samo znamená již smrt,
když uvážíš, kdo jsi, a stihne-li
tě tady někdo z pokrevenců mých.

Romeo Na lásky lehkých křídlech přeletěl
jsem tyto zdi; neb hradby kamenné
mez postaviti lásce nemohou.
Seč láska jest, má láska odvahu
též učinit, a tvoji pokrevní
mi tedy nejsou žádnou překážkou.

Julie Z nich spatří-li tě někdo, zavraždíte.

Romeo Ach, v oku tvém jest nebezpečí víc,
než ve dvaceti jejich končících;
jen ty se na mne vlídně podívej,
a proti zášti jich jsem obrněn.

Julie Pro živý svět bych toho nechtěla, by spatřili tě zde.

Romeo Plášt' noci mám,
by ukryl mne před jejich očima;
a jenom jestli ty mne miluješ,
ať najdou mne. Jest lépe, život můj
by jejich nenávistí skončen byl,
než aby smrt se oddalovala
bez lásky tvé.

Julie Kdo přivedl tě sem?

Romeo Má láska, jež mne nejprv pobídla,
bych pátral; ta mi radu poskytla,

a já jí oči. Nejsem lodivod,
leč kdybys byla vzdálena, jak jsou
ty břehy bezměrné, jež omývá
nejzazší moře, chtěl bych plavby tam
se odvážit pro poklad takový.

Julie Ty víš, že maska noci tvář mi kryje,
sic panenský by polil ruměnec
mé líce pro to, co jsi uslyšel
mne mluvit dnes. Tak ráda dbala bych
zvyklého mravu, ráda, ráda tak
bych.zapřela, co promluvila jsem;
leč s bohem, strojenosti! – Miluješ mne?
Ty řekneš »ano«, vím, a slovo tvé
chci brati za pravdu. Však budeš-li
mi přísahat, snad budeš nevěren;
a milujících klamným přísahám
prý Joviš směje se. Dobrý Romeo,
když miluješ, jen rci to upřímně;
neb myslíš-li, že příliš snadno tak
jsem dobytá, chci hněvat se a mračit
a říkat »ne« jen chceš-li mít mne rád;
však jinak nikoliv za celý svět.
Ba ano, spanilý ty Monteku,
jsem příliš vroucná; proto budeš snad
mé chování za lehkovážné mít;
leč, věř mi, pane, budu věrnější
než ty, jež mají více umění
se tvářit cizími. Já, přiznávám se,
bych také k tobě byla cizejší,
jen kdybys byl, než jsem se nadála,
mé věrné lásky postesek neslyšel.
A tedy odpusť mi, a nepřičítej
snad lehkovážné lásce vyznání,
jež prozradila jen ta tmavá noc.

Romeo Ó děvo, při té luně posvátné,
jež stříbří vrcholy těch štěpů všech,
ti přísahám –

Julie Při luně nepřísahej,
té luně nestálé, jež měsíčně
svůj mění kruh, by proměnlivou tak
se neobjevila též láska tvá.

Romeo Nač přísahat mám?

Julie Nepřísahej nic;
neb chceš-li, přísahej na spanilou
svou vlastní bytost, která božstvem jest
mé modloslužby; – a já uvěřím.

Romeo Jestli mé duše vroucí náklonnost...

Julie Dost; nepřísahej; ač se raduji
tak v tobě, nemám žádné radosti
z té dnešní shody; příliš kvapná jest
a neprozřetelná a unáhlená;
tak příliš jako blesk, jenž zanikne,
než člověk říci může: »blýsklo se«.
Můj drahý, dobrou noc! To poupě lásky
snad, dechem léta zrajíc, rozpučí
v květ spanilý, až příště sejdem se.
Již dobrou noc, Romeo, dobrou noc!
a mír a sladký oddech vejdi tiše
v tvé srdce, jako v mých mi prsou dýše.

Romeo Chceš bez útěchy tak mne opustit?

Julie A jakou útěchu chceš ještě dnes?

Romeo Tvé lásky věrný slib chci výměnou.

Julie Svůj dala jsem ti, než jsi o něj žádal;
a přece chtěla bych, by poznovu
být mohl dán.

Romeo Jej odvolat bys chtěla? nač, milená?

Julie Bych štedrá mohla být
a dala ti jej zas. A přece jen
si žádám pouze toho, co již mám.
Jeť moje štedrost bezměrná jak moře,
a láska moje též tak hluboká;
čím více rozdávám, tím více mám,

i neb ta i ona nekonečny jsou.
Hluk slyším v domě; miláčku, bud zdrav!

(Chůva Juliinavolá uvnitř.)

Hned, milá chůvo! Drahý Monteků,
bud' věren.-.Zůstaň, ještě minutku,
a přijdu zas. *(Odejde.)*

Romeo Ó blahá, blahá noci!

Mám strach, když vůkol noc, že všechno to
jest pouhý sen, až příliš lichotný
a sladký, než by moh' mít podstatu.

Vrátí se Julie nahoře.

Julie Tři slůvka ještě, drahý můj Romeo,
a potom do opravdy dobrou noc!
Tvá láska myslí-li to počestně
a cílem tvým je sňatek, zítra dej
mi vzkázat po někom, jejž k tobě pošlu,
kde svatbu slavit chceš a v který čas,
a vše své osudy ti k nohám složím,
a s tebou, manželem, jdu světa kraj.

Chůva Juliina (uvnitř). Slečno!

Julie Hned přijdu hned! – Však nedobře-li smýšlíš,
tož prosím tebe...

Chůva Juliina (uvnitř). Slečno!

Julie Jdu, již jdu –
... bys ustal, a mne v žalu zanechal.
Já zítra pošlu.

Romeo Při své duše spáse.

Julie Tisíckrát dobrou noc! *(Odejde.)*

Romeo Noc horší tisíckrát bez tvého jasu. –
Jdeť láska k lásce hoch jak od knih skokem;
však od ní, hoch jak do škol smutným krokem.

(Zvolna odchází.)

Vrátí se Julie nahoře.

Julie Pst! pst! – Romeo! Ó, kéž měla bych

hlas sokolníka, aby přivábil
zpět královského toho sokola!
Však nevolnictví hlas má zastřený,
a nesmí mluvit hlučně; jinak bych
sluj roztrhla, kde dříme d'zvěna,
a způsobila, že by ochraptěl
jí vzdušný ret, vždy znovu volaje
mého Romea jméno. – Slyš, Romeo!

Romeo Toť moje duše jménem volá mne.
Jak stříbrosladce nocí zaznívá
hlas milenců! –jak nejlíbější hudba
jest uchu těch, kdož naslouchají mu.

Julie Romeo!

Romeo Drahá?

Julie V kterou hodinu
mám zítra k tobě poslat?

Romeo K deváté.

Julie Já nezameškám; dvacet roků jest
až do těch dob. Však zapoměla jsem,
proč jsem tě opět zpátky volala.

Romeo Nech stát mne zde, až rozpomeneš se.

Julie Chci nevzpomenout, bys jen dál tu stál,
jen vzpomínajíc, jak mi drahá jest
tvá společnost.

Romeo A já chci dál tu dlít
bys jenom stále zapomínala,
sám zapomínaje, že jiného
mám domova, než zde.

Julie Jest skoro jitro;
a chtěla bych, bys odešel; a přec
ne dál, než ptáče děcka hravého,
jež trochu z ruky poskočit je nechá,
jak ubohého vězně v tísní pout,
a zpět je strhne nití hedvábnou
na jeho volnost mile žárlivo.

Romeo Jak přál bych si tvým býti ptáčetem!

Julie To, miláčku, bych také chtěla já;
však laskáním bych usmrtila tě.
Nuž, dobrou, dobrou noc! – to loučení
tak sladkobolné jest, že bych své přání,
tu »dobrou noc«, říkala do svítání. (*Odejde.*)

Romeo Sen na tvých očích, mír buď v prsou tvých!
kéž já co sen a mír byl v místě jich!
Teď půjdu k svému duchovnímu otci,
by v štěstí mém nám přispěl ku pomoci.
(*Odejde.*)

Scéna 3.

Cella bratra Lorenza.

Vystoupí bratr Lorenzo s košíčkem.

Lorenzo Na mračnou noc teď úsvit šedozraký
se usmívá, a na východě mraky
jsou pestrý pruhy světla; různostinné
tmy krok jak zpítý s cesty dnu se šine
a z pod žhoucího vozu Titanová.
Teď, okem hořícím než slunce znova
den potěší a vpije rosy chlad,
ten plný košík musím natrhat
škodného bejlí, květin vzácných k zdraví.
Zem, kteráž matkou přírody, též tmavý
jest její hrob; a totéž pohřebiště
jí rodným lůnem bývá zase příště;
a nás, tohoto lůna různé děti,
na jejím živném prsu vidět lpěti.
Z nich mnohé mnohé výbornosti mají
a každé nějakou, však jinou tají.
Ó veliká jest mocnost bylin všech
i kamenů v jich pravých vlastnostech!
Nic bídného tak není mezi všemi,
co zvláštní dobro neposkytá zemi;
a nic tak dobrého, co ve zlém díle
by nezvrhlo se od pravého cíle.
Ctnost sama, zneužita, spěje v hřích
a vada mnohdy k ctnosti v činech svých.
Ten kvítek zde pod útlou blankou svojí
jed ukrývá i sílu, která hojí:
neb vůní všechny smysly svěže dráždí
a chutí hned i se srdcem je vraždí.
Dvě králů stále vede o ně spor
v lidstvu i květech: dobro a zlý vzdor;
a tam, kde opanuje horší vládce,

červ smrti shlodá květ i duši v krátce.

Vystoupí Romeo.

Romeo Zdrav Bůh! můj otče.

Lorenzo Benedicite!

Čí milé rty tak záhy zdravíte?

Můj mladý synu, neklidné jen nitro
tak časně dává lůžku »dobré jitro«.

Pod víčky kmetů starost sedá bděle,
a ta kde dlí, si spánek neusteje;
leč jaré mládí, mozek nezoujatý
kde ulehne, tam vládne spánek zlatý.

Těž tvoje přivstání mi svědčí, synu,
že jakýs nepokoj má za příčinu,
a ne-li tak, tož pravdu bych as řek',
že náš Romeo nespal na dnešek.

Romeo Toť pravda; sladší oddech měl dnes jiný.

Lorenzo Bůh odpusť hříchy!-byl's u Rosaliny?

Romeo U Rosaliny, otče? – ne, to jméno
i s jeho strastmi jest již zapomněno.

Lorenzo Toť hodný syn můj, kde's však byl v ten čas?

Romeo Vše povím ti, než optáš se mne zas.

Já hostem byl u nepřítele svého,
tam náhle někdo zranil mne, já jeho;
a poranění jeho, ránu moji
tvá pomoc jen a svatý lék tvůj zhojí.
Věř, svatý muži, zášť mne neovládá,
neb, o co já, též nepřítel můj žádá.

Lorenzo Mluv přímo, prostě; zpověď neurčitá
též neurčité rozhřešení skytá.

Romeo Tož věz, že jest mi dražší všeho světa
dceř sličná bohatého Capuleta;
já jí, mně ona patří srdcem vzňatým;
vše sloučeno, krom toho, sňatkem svatým
co ty máš sloučit. Kdy a kde a jak
jsme setkali se, zaslíbili tak,

ti povím cestou; splň jen moje přání,
a ještě dnes dej sňatku požehnání.

Lorenzo Ó, svatý Františku! jaká to změna!

tak náhle Rosalina zapomněna,
již měl's tak rád? Jinošská láska v oku
jen tedy dlí, ne srdce ve hluboku!

Ó, svatá Panno! slzí na tisíce

pro Rosalinu vložilo ti líce. –

Co slané vody vyplýváno tady

na občerstvení lásky, mroucí hlady!

Tvé vlhké vzdechy slunko sotva suší,

tvůj postesk ještě zní v mé staré uši; –

hle, na tvé líci slzavého deště

je skvrna dosud, neumytá ještě.

Sám's-li to byl, a tebe žal ten hlodal,

pro Rosalinu jen jsi se mu oddal:

a teď tak změněn? – Tedy přiznej už:

Smít' padnout žena, když tak sláb je muž!

Romeo Mne kárával jsi, že k ní láskou hynu.

Lorenzo Ze s láskou pohrával's jen, milý synu.

Romeo Chtěl's, abych lásku pohřbil.

Lorenzo Ne však v rovu ji pochoval, a jinou vzkřísil znovu.

Romeo Již neplísni mne; teď má láska čistá

vděk za vděk, lásku za lásku mi chystá;

ne dřív tak.

Lorenzo Znalat', že tvé milování

čte z paměti a nezná písmen ani.

Leč polétavý bloudku, pojď jen přec,

chci pomocen ti být pro jednu věc:

tím spojením snad záští vašich rodů

se v čistou lásku promění a shodu.

Romeo O pojď me již; spěch lásky krotím stěží.

Lorenzo Jen moudře, zvolna; klopýtne, kdo běží.

(Odejdou.)

Scéna 4.

Ulice.

Vystoupí Benvolio a Mercutio.

Mercutio Kde, u všech čertů, ten Romeo jest?
Což ani na noc domů nepřišel?

Benvolio Ne domů k otci; se sluhou jsem mluvil.

Mercutio Ta bledulová panna ledová,
ta Rosalina umučí ho tak,
že, věřte, přijde ještě o rozum.

Benvolio Dnes Tybalt, Capuletův synovec,
mu poslal list do domu otcova.

Mercutio Tot' vyzvání, –jak že tu stojím živ!

Ben Však mu Romeo odpoví.

Mercutio Odpovědít na list může každý, kdo umí psát.

Benvolio Ne tak; – on odpoví pisálkovi toho listu, že, když strašen, není
strašpytel.

Mercutio Ach, ubohý Romeo jest už nebožtík! proklán černým okem bělostné
dívčiny; střelen do ucha milostnou písničkou; a sám střed jeho srdce rozštěpen
hrotem slepého hochu lučištníka: – a on že jest muž, jenž postaví se Tybaltovi?

Benvolio Nu, – a kdo je ten Tybalt?

Mercutio Něco víc, než sametový kocourek, to mi věř. Učiněný bohatýr v
čestných obřadnostech. Bije se, jako ty zpíváš z not, drží takt, tempo a míru; dbá ti
té nejmenší pausy: – jedna, dvě a třetí máš v prsou. Hotový řezník na hedvábné
knoflíky; soubojník, soubojník! kavalír nejmodřejší krve, jenž ti první i druhou
příčinu k souboji vysype z rukávu. Ah, toho nesmrtelného *passado!* toho *punto*
reverso! toho »tu máš!«

Benvolio Jak že?

Mercutio Mor na ty potřeštěné, šeplové, ulízané panáky, ty moderní raziče frásí!
»Při sám bůh, výborné kordisko! – Znameníť chlapík! – Výborná nevěstka!« –Aj,
můj ty milý praděde, není-li to žalostno, že jsme sužováni těmi cizáckými

mouchami, těmi módními hejsky, těmi »*pardonnez-moi*«, kteří tak dřepí na novotách, že si neumějí pohodlně usednout na starou lavici? O, těch jejich »*bons*«, těch jejich »*bons*« I

Vystoupí Romeo.

Benvolio Tu jde Romeo, tu jde Romeo!

Mercutio Bez mlíčí, jako sušený slaneček. Ó tělo, tělo, jak jsi rybou bylo učiněno! Teď je po uši v rýmech, v jakých Petrarka ploval. Laura byla proti jeho slečně pouhá kuchta; ano, ale měla přece jen lepšího milence, jenž o ní rýmoval. Dido byla běhna, Cleopatra cikánka, Helena a Hero děvečky a frejířky; Thisbe sic hezká modroočka, nebo tak něco, ale jinak k ničemu. Signor Romeo, bon jour! Tu máš francouzský pozdrav ke svým francouzským plundrám. Pěkný kousek jste nám to proved' dnes v noci.

Romeo Dobré jitro vám oběma. Jaký kousek jsem vám proved'?

Mercutio Zlodějský kousek, pane, zlodějský; odkradl jste se; – chápeš?

Romeo Odpusť, dobrý Mercutio, měl jsem na starosti vážnou věc, a v případě takovém, jako můj, jest volno člověku, by se se na zdvořilosti trochu prohřešil.

Mercutio To vlastně tolik, jako bys řekl, že u věci takové jest volno člověku se v kyčlích ohýbat.

Romeo Ano, poklonami.

Mercutio Z míry dobrá trefa.

Romeo Z míry dvorný výklad!

Mercutio Inu, vždyť jsem já učiněný květ dvornosti.

Romeo Ano, povedený kvítek.

Mercutio Pravda.

Romeo Vyšitý jako ty květy na mých střevících; a k tomu podšitý.

Mercutio Hezky řečeno; jen si ten vtíp zachovej až do ošoumání svých střeviců; až se ti podešev prošlape, můžeš chodit po svém vtípu; jest to podešev nevyrovnatelná.

Romeo O, vtípe, nevyrovnatelný – ve své koženosti!

Mercutio Pojd' mezi nás, milý Benvolio, můj vtíp dokulhává.

Romeo Bičík a ostruhy naň, bičík a ostruhy! jinak při tom honu zvolám: Vyhráno!

Mercutio Ne, honí-li tvůj vtíp divoké husy, jsem ovšem poražen; neboť v jediném tvém smyslu lítá jich více, než ve všech mých pěti. Řekni mi, honil Jsem kdy s tebou husičku?

Romeo Nikdy, leda jen jako husák.

Mercutio Za ten žert tě štípnu do ucha.

Romeo Ne, neštípej, ty milé housátko.

Mercutio Tvůj vtíp jest velmi trpké pouchle; peprná to – omáčka.

Romeo Není-li výborná k huse na sladko?

Mercutio Ó to je vtíp jako kozí kůže; – coul široký, dá se roztáhnout na loket.

Romeo Roztáhnu ho tedy do široka, přidám to k huse a budeš pak daleko široko nejpověstnějším husákem.

Mercutio Nuže, není-li to lépe tak, než to skomírání láskou? Teď jsi lidský, teď jsi Romeo, teď jsi opět to, co jsi, i povahou i tím, co umíš; neboť ta střestěná láska jest jako velký blbec, jenž s vyplazeným jazykem pobíhá sem a tam, hledaje, kde by svou feruli schoval.

Benvolio Již dost, již dost!

Mercutio Chceš, abych přestal v nejlepším.

Benvolio Jinak by ta věc neměla konce.

Mercutio O mýlíš se; byl bych ji zkrátil, neboť jsem se dostal do plné hloubky toho, co jsem chtěl říci; a dále jsem se pouštět nehodlal.

Romeo Hle, to je skvostné podívání!

Vystoupí Chůva Juliinaa Petr.

Mercutio Plachta, plachta!

Benvolio Dvě, dvě! – spodnička a planda.

Chůva Juliina Petře!

Petr. Poroučíte?

Chůva Juliina Můj vějíř, Petře.

Mercutio Milý Petře, aby jí zakryl tvář, neboť její vějíř jest hezčí než ona.

Chůva Juliina Dej Pánbůh dobré jitro, pánové.

Mercutio Dej Pánbůh dobrý večer, krásná paničko.

Chůva Juliina Je už večer?

Mercutio Ba právě, to mi věřte; neboť ta nestydatá ,ručička na vašem ciferníku ukazuje již přes poledne.

Chůva Juliina Fuj na vás! jaký jste to člověk!

Romeo Člověk, paničko, kterého Bůh stvořil, aby se měl s kým trápit.

Chůva Juliina Na mou věru, dobře řečeno; »aby se měl s kým trápit« – neřek' to tak? Pánové, nemůže mi někdo z vás povědít, kde bych našla mladého Romea?

Romeo Já vám to mohu povědít; ale mladý Romeo bude starší, až ho najdete, než když jste ho hledala. Já jsem toho jména nejmladší, protože nebylo nikoho horšího.

Chůva Juliina Dobře jste to řekl.

Mercutio Jakže? ten nejhorší jest vám dobrý dost? Velmi dobře si vybíráte, na mou věru; a moudře, moudře.

Chůva Juliina Jste-li to vy, pane, ráda. bych si s vámi promluvila mezi čtyřma očima.

Benvolio Pozve ho někam na večeři.

Mercutio Svodnice, svodnice! – Lovci, pozor!

Romeo Co's navětril?

Mercutio Zajíce ne, brachu; leda jen snad koroptvičku, brachu, v postní paštice, která je trochu zažluklá a plesnivá, než se dostala na mísu.

(Zpívá:)

Stará koroptvička plesnivá,
stará koroptvička plesnivá,
tak z hladu v postě jí se;
však stará koroptvička plesnivá
tak zrovna chutná nebývá,
když zavání už v míse.
Romeo, přijdeš domů?
Pozveme se tam na oběd.

Romeo Přijdu za vámi.

Mercutio S bohem, starožitná krasavice; mějte se dobře! (Zpívá:) »Krásko, krásko, krásko!«

(Odejdou Mercutio a Benvolio.)

Chůva Juliina Tak, tak; s pánem bohem! – Prosím vás, pane, kdopak je ten

kramář se šibeničním zbožím?

Romeo Panic, chůvo, jenž rád se slyší mluvit, a nažvatlá toho za minutu více, než co by zastal za měsíc.

Chůva Juliina Jen ať si na mne přivstane, a já mu strhnu hřebínek i kdyby byl ještě bujnější, a dvaceti takovým Jankům; a nestačím-li na to já, najdu takové, které stačí. Kluk prašivá! Já nejsem žádná z jeho fiflen, já nejsem žádná z jeho kamarádek. (*K Petrovi.*) A ty tu civíš a trpíš to, aby se každý dareba s chutí do mne pouštěl?

Petr. Neviděl jsem nikoho, kdo by se s chutí do vás pouštěl, sic byl bych mžikem tasil, za to vám ručím. Troufám si tak rychle tasit jako jiný muž, vidím-li příležitost k pořádné rvačce a právo na své straně.

Chůva Juliina Pánbůh ví, tak jsem se rozzlobila, že se každá žilka ve mně třese. – Kluk prašivá! – Prosím vás, pane, na slovíčko. Jak jsem povídala, moje slečinka mi poručila, abych vás našla. Co mi poručila, abych vám řekla, nechám si pro sebe; ale napřed dovolte, abych vám pověděla, kdybyste ji chtěl vyvést na věž, jak říkáváme, že by to bylo nanicovaté, jak říkáváme; neboť slečna je mladičká a proto, kdybyste s ní hrál obojetně, byla by to zlá hra s každou slečinkou vůbec, a veliká ničemnost.

Romeo Vyřid', chůvo, mé poručení své slečně a velitelce. Ručím ti –

Chůva Juliina I ty mé dobré srdéčko! věru, všechno jí to řeknu. Pane, pane, to bude radosti u toho děvčete!

Romeo Co jí řekneš, chůvo? vždyť mne ani neposloucháš?

Chůva Juliina Povím jí, že ručíte; což, jak já tomu rozumím, jest kavalírský slib.

Romeo Jen řekni, pod nějakou záminkou
dnes odpoledne by šla k zpovědi;
bratr Lorenzo ve své celle dá
jí rozhřešení, a pak oddá nás.
Zde, za tvou píli.

Chůva Juliina Ne, to věru ne; ni haléře.

Romeo Jdi, jdi; to musíš vzít.

Chůva Juliina Dnes odpoledne, pane? Dobrá, přijde.

Romeo Ty, chůvo, počkej za klášterní zdí;
můj sluha bude za hodinu tam

a provazový řebřík přinese;
a po něm vyšplhám se, nocí kryt,
až na nejvyšší stožár slasti své.
Bud zdráva, věrna; odměním se ti.
Nuž, s bohem, a svou pant pozdravuj.

Chůva Juliina Bůh nebeský ti žehnej! Slyšte, pane!

Romeo Co chceš, má milá chůvo?

Chůva Juliina Zdali pak váš sluha věren? Znáte přísloví:
»Dva smlčí to, jen jediný co ví«?

Romeo Můj sluha jest jak ocel spolehliv.

Chůva Juliina Dobře, pane; moje slečna jest vám to nejroztomilejší děvčátko na světě. – Bože, Bože! když to byl ještě malý žvatlavý blázínek – O, je tu ve městě kavalír, nějaký Paris, jenž má na ni naměřeno; ale ona, dobrá dušinka, by raději viděla ropuchu, opravdovou ropuchu, než jeho. Já ji tak někdy pozlobím a povídám, že ten Paris je hezcí muž; ale za to vám ručím, když to řeknu, zbledne vám tak, že jest jako nejbělejší plátno na tom širém božím světě. Nezačínají rozmarina a Romeo toutěž písmenou?

Romeo Ano, chůvo; nač se ptáš? – obé písmenou R.

Chůva Juliina I vy čtveráku! to je psí písmena. »Rrr«, tak vrčí psi – Ne; vím, že to začíná nějakou jinou písmenou; a ona si vám na to složila nejkrásnější průpovídky, – o vás a rozmarině, že by vám srdce v těle poskočilo, kdybyste to slyšel.

Romeo Vyřid' slečně mé poručení.

Chůva Juliina Tot' se rozumí; – a tisíckrát.

(Odejde Romeo.)

Petře!

Petr. Poroučíte?

Chůva Juliina Petře, vezmi můj vějíř; jdi napřed; a klusem. *(Odejdou.)*

Scéna 5.

Zahrada Capuletova.

Vystoupí Julie.

Julie Když poslala jsem chůvu, tlouklo devět,
a slíbila, že za půl hodiny
se vrátí. Snad ho nenašla; – ne tak.
Ó chromá jest! a lásky poslové
by měly býti pouze myšlénky,
jež letí desetkrát rychleji
slunečných paprsku, když honí tmu
s hor mrakavých. A proto lásky vůz
jen rychlokřídlí táhnou holoubci,
a proto větroletný Cupido
má perutě. – Ted na nejvyšším vrchu
své denní pouti slunce spočívá;
a od devíti do dvanácti jsou
tři dlouhé hodiny; – a nepřišla.
Cit kdyby měla, mladou, vřelou krev,
tak rychle jako míč by letěla;
mé slůvko by k miláčku duše mé
jí mrštilo a jeho ke mně zpět.
Však stáří lidi jako v mrtvé mění;
tak nehýbni jsou, těžcí, olovění.

Vystoupí Chůva s Petrem.

Můj Bože, tady jest! Ó zlatá chůvo,
co nového? Či našla jsi jej?
Ať odejde tvůj sluha.

Chůva Juliina Petře, počkej tam u dveří.

(Petr odejde.)

Julie Nuž, dobrá, zlatá chůvo. –
Ó Bože, co tak smutná vypadáš?
Byť zprávy byly teskný, vesele
jen pověz je; když dobrý, kazíš hudbu

těch sladkých novin, hraješ-li mi je
tak s tváří zatrpklou.

Chůva Juliina Jsem zemdlena;
jen minutu mi přejte oddechu.
Fi, jak mne kosti bolí! byl to hon!

Julie Já chtěla bych, bys měla kosti mé,
a já tvé zprávy; prosím tě, jen mluv,
má dobrá, dobrá chůvičko, jen mluv.

Chůva Juliina Můj umučený Ježíši, nač kvap?
což nemůžete počkat chvíličku?
či nevidíte, že jsem bez dechu?

Julie Jak's bez dechu, když tolik dechu máš
mi povědít, že jsi bez dechu?
Ta výmluva, proč váháš povídat,
jest delší, než co váháš povědít.
Máš zlé, či dobré zprávy? – odpověz;
rci tak neb tak; co dál, se dočkám již,
jen upokoj mne, dobré to, či zlé?

Chůva Juliina Inu, to jste si pěkně volila! vy si neumíte vybrat muže. – Romeo!
– ne – to ne. Tvář má takto slušnější než ledakdo, ale v holeních jest nade všechny
jiné; a ruka, noha, tělo, ačkoliv nestojí za řeč, jsou nevyrovnatelny; není sic květem
dvornosti; ale ručím za něho, tichý jako beránek. Jen tak dále, děvče, a boj se
Boha. – Jak, obědvali jste dnes doma?

Julie Ne, ne; to všechno věděla jsem již;
co říká o sňatku? co o sňatku?

Chůva Juliina Můj Bože, Bože, jak mne hlava bolí!
ta moje hlava! – třeští, jak by se
na dvacet kusů chtěla rozskočit.
A pak ta záda, – ach má záda, záda.
Bůh vám to odpusť, že mne posíláte,
bych takým honem uhnala si smrt.

Julie Mně věru líto, že ti dobře není;
jen, milá, dobrá, zlatá chůvičko,
mi pověz, co ti řek' můj milenec.

Chůva Juliina Váš milý povídá co čestný pán

a dvorný, vlídný, hezký, za to ručím,
a ctnostný – Kde je vaše paní matka?

Julie Kde jest má matka! inu, doma jest;
kdež byla by?-Jak divně odpovídáš!
»Váš milý povídá co čestný pán –
Kde vaše matka?«

Chůva Juliina Panno přesvatá!
Tak prudká? – hleďme, – přijďte mi jen zas!
Toť náplast na mé kosti bolavé?
Nu, podruhé si buďte poslem sama.

Julie Co počít s ní? – Mluv, co ti řek' Romeo?

Chůva Juliina Nu, máte dovolení, byste šla dnes k zpovědi?

Julie To mám.

Chůva Juliina Tož do celly
bratra Lorenza pospěšte, a tam
choť čeká, by vás pojal za ženu.
Teď do tváří vám stoupá bujná krev;
hned šarlat z nich při také novině.
Vy spěšte do chrámu; já musím jinam
a řebřík sehnat, by váš milý moh'
se potmě dostat k hnízdu ptačímu.
Jsemť soumar vaší rozkoše. Můj světe!
však vy zas v noci břímě poneseťe!
Jdu k obědu; ty spěš, bys v chrámu byla.

Julie Na vrchu blaha! – S bohem, chůvo milá.

(*Odejdou.*)

Scéna 6.

Cella bratra Lorenza.

Vystoupí Bratr Lorenzo a Romeo.

Lorenzo Tak ať se usmívají nebesa
na svatý obřad ten, by příští čas
nás nepokáral žádným zármutkem!

Romeo Tak staň se, amen! ale jakákoliv
ať přijde strast, vyvážit nemůže
to blaho, kteréž krátká minuta
mi poskytuje v jejím pohledu.
Jen svatým slovem ruce naše spoj,
a nechť pak lásku šírající smrt
si učiní, co může; dosti jest,
když pouze mohu nazývat ji svou.

Lorenzo Ty příliš prudké vzněty násilně
též končívají, mrouce vítězstvím.
Tak oheň s prachem když se políbí,
se tráví vzájemně; med nejsladší
se zprotivuje vlastní lahodou,
a ochutnáním pokazí nám chuť.
Tož miluj mírně; taká láska stálá;
zmeškát' kdo váhá, i kdo příliš cválá.

Vystoupí Julie.

Hle, tu jde slečna. – O tak lehká noha
když dostupne, ni květu neublíží.
Můž' milenec jít po pavučině,
jež v hravém letním vánku míhá se,
a nepadne; tak lehká marnost jest.

Julie Ctihodný zpovědníku, dobrý večer.

Lorenzo Romeo, dcero, dík vzdá za nás oba.

Julie Totéž i jemu; jinak jeho díky
by byly přílišný za pozdrav jeden.

Romeo Ach Julie! tvé radosti-li míra
tak vršitá jak má, a umíš-li
ji zvučněj' hlásat, oslad' dechem svým
to ovzduší, a hudba nádherná
ať zjeví v duších skrytou blaženost,
již cítíme v tom drahém setkání.

Julie Cit, látkou bohatší než výmluvností,
jest hrdým na svou vlastní podstatu,
ne na ozdoby. – Ti jsou žebráci,
kdož mohou svoje jmění spočítat;
však moje věrná láska zbohatla
tak závratně, že ocenit mi nelze
ni s polovice moje poklady.

Lorenzo Nuž pojd'te, zkrátka ukončíme to;
vás samy nenechat můj úřad velí,
než svatá církev oba v jedno vtělí.

(Odejdou.)

JEDNÁNÍ TŘETÍ.

Scéna 1.

Náměstí.

Vystoupí Mercutio, Benvolio, Panoš a Sloužící.

Benvolio Pojď domů, prosím tě, Mercutio,
jest horký den a Capuleti venku;
když potkáme je, šrůtce neujdem,
neb v těchto parných dnech krev zbujná vře.

Mercutio Ty's mi také jeden z těch ptáčků, kteří, jakmile zavadí o krčmu, praští mečem o stůl a vzkřiknou: »Dej Bůh, abych tě nepotřeboval! « a jak jim jedna neb dvě sklenice vstoupí do hlavy, tasí na krčmáře, kde toho věru nebylo potřebí.

Benvolio Já že jsem takový ptáček?

Mercutio Ticho, ticho; jsi na vlas takový horkokrevný Janek, jako kterýkoli v Itálii; tak popudlivý k prudkosti jako prudký k popudlivosti.

Benvolio A co dál?

Mercutio Ano, kdybyste byli taková dva, neměli bychom brzo žádného, protože by jeden druhému zakroutil krk. Ty! – aj, pustíš se do člověka, který má o chlup více, neb o chlup méně na bradě, než ty; ty se pustíš do člověka, jenž louská ořechy, bez jiné příčiny kromě té, že máš oči barvy lískové. Které oko, než takové, by si vyslídilo takový svár? Tvá hlava jest tak plná svárů, jako vejce plno žloutku a bílku, a přec ti už hlavu jako vejce na žmách potloukli pro samou svárliivost. Ty's vyjel si na člověka, jenž na ulici zakašlal, protože ti zbudil psa ležícího na slunci. Nevypeskoval's krejčího, protože si oblékl nový kabát před velkonoci? a jiného, protože si uvázal nové střevíce starou tkanicí? A ty mne budeš kantorovat, abych se uchránil svárů!

Benvolio Kdybych byl já tak svárliiv jako ty, nikdo by nepobloudil, kdo by si vzal pojistku na můj život na pět čtvrtí hodiny.

Mercutio Nepobloudil; – bloudku!

Vystoupí Tybalt a jiní.

Benvolio Mou hlavu na to, tu jdou Capuleti.

Mercutio Mou patu na to, mně to lhostejno.

Tybalt Jen těsně za mnou; promluví si s nimi. Dobrý den, páni! na slovo z vás

jeden.

Mercutio Z nás jeden, a jen na slovo? Něco k tomu přidejte; ať je to slovo a rána.

Tybalt I k tomu najdete mne hotova, pane, dáte-li mi příčinu.

Mercutio Nemohl byste si‘ nějakou příčinu vzít, aniž bychom ji dali?

Tybalt Mercutio, ty a Romeo spolu hraje –

Mercutio Hrajem? jak, děláš ty z nás muzikanty? A děláš-li z nás muzikanty, hled, abys neuslyšel zaskřípání! Zde můj šmytec; ten vás tančit naučí. U všech d‘áblů, – hrajem!

Benvolio Jsme na veřejné, živé ulici;
bud‘ uchylte se někam v ústraní,
neb o svém sporu chladně promluvte,
neb každý po svých rozejděte se.
Zde oči všech se na vás dívají.

Mercutio Má každý oči, aby díval se; jen ať se dívají. Já nehnu se, ať komu líbí se, či nelíbí.

Vystoupí Romeo.

Tybalt Mír s vámi, pane; tady jest můj člověk.

Mercutio Ať visím, jestli vaši livrej má.
Jen napřed, pane, na soubojiště!
však půjde za vámi; v tom smyslu může
jej vaše Milost zvat svým člověkem.

Tybalt Romeo, láska, kterou k tobě mám,
mi lepšího dát nemůž‘ výrazu
než toho, že jsi padouch.

Romeo Tybalte,
ta příčina, jíž mám tě milovat,
až příliš krotí hněv, jenž slušel by
na taký pozdrav. – Nejsem padouchem;
a tedy s bohem! Vidím, že mne neznáš.

Tybalt Tím, chlapče, neomluvíš urážky
mně učiněné; protož stůj a tas.

Romeo Bůh svědkem, nikdy jsem ti neublížil;
však miluji tě víc, než lze ti vědět,

mé lásky dokud neznáš příčiny.
A protož tedy, dobrý Capulete,
– neb jméno to mi drahé jest jak mé, –
jen utiš se.

Mercutio Ó klidná, bezectná
a mrzká poddajnost! *Alla stoccata*
tu odchází jak vítěz. (*Tasí.*) Tybalte,
ty krysaři, chceš za mnou?

Tybalt Co chceš ty?

Mercutio Nic, milý králi koček, než jeden z tvých devaterých životů, který si dovolím zabrat; a podle toho, jak se ke mně budeš chovati dále, vytluku z tebe těch osm ostatních. Vytáhneš-li už svůj meč za ucho z té jeho nohavice! Dělej! sic budeš mít můj za ušima, než tvůj bude venku.

Tybalt Jsem vám k službám. (*Tasí.*)

Romeo Dobrý Mercutio, svůj končíř schovej.

Mercutio Teď, pane, zkuste si to své *passado*.

(*Potýkají se.*)

Romeo Tas, tas, Benvolio, a sraz jim zbraň.

Fi, páni! zločinného násilí
již nechte. Tybalte, Mercutio!
přec kníže zapověděl výslovně
ty rvačky po Veronských ulicích.
Dost, zadrž! – Tybalte! Mercutio!

(*Tybalt pod vztaženou paží Romeovou zraní Mercutia a prchá se svými soudruhy.*)

Mercutio Jsem raněn. Mor na oba vaše rody!
Jsem hotov. – Utekl a nemá nic?

Benvolio Ty's raněn?

Mercutio Škrábnut, škrábnut; zrovna dost!
Kde je můj panoš? Pro lékaře, lotře!

(*Odejde Panoš.*)

Romeo Buď dobré myslí, příteli; rána nemůže být veliká.

Mercutio Ne, tak hluboká není jako studna, ani tak široká jako vrata kostelní;

ale jest jí dost, stačí. Ptej se po mně zítra a najdeš mne vážného jako hrob. Pro tento svět mi věru již napeřeno. Mor na oba vaše rody! U všech d'áblů, žeť pes a krysa, myš a kočka člověka na smrt poškrábou! Chvástal, lotr, padouch, který šermuje podle knihy počtářské! – Kýho d'ábla vlezl's mezi nás? Byl jsem raněn pod tvou rukou.

Romeo Já chtěl to nejlepší.

Mercutio Benvolio, hled' pomoci mi někam do domu, sic omdlím. – Mor na oba vaše rody!
pro červy pokrm ze mne udělaly!
Teď mám to; právě dost. – Ty vaše rody!

(Odejdou Mercutio a Benvolio.)

Romeo Ten šlechtic, blízký krevný knížete, můj věrný přítel, raněn smrtelně, – a pro mne! Tybaltovou urážkou čest moje střísněna; – tím Tybaltem, s nímž před hodinou byl jsem spříbuzněn. Ó, drahá Julie, tvá spanilost mne zženštila, a ocel chrabrosti v mých prsou rozměkčila.

Vrátí se Benvolio.

Benvolio Ó, Romeo,
Romeo! statečný Mercutio
jest mrtev! – jeho ušlechtilý duch
tou zemí příliš časně zhrdaje,
se povznes' k oblakům.

Romeo Dne toho sudba z minula se prýští;
a hořem dnešním začíná žal příští.

Vrátí se Tybalt.

Benvolio Hle, Tybalt zuřivý se vrací zas.

Romeo Živ jako vítěz; a Mercutio
je zabit! – Pryč, ty smírná krotkosti,
spěj do nebes, a hněv s planoucím zrakem
buď nyní vůdcem mým! Teď, Tybalte,
ti vracím toho tvého »padoucha«,
jímž před chvílí jsi obmyslil mne ty.
Mercutiova duše vznáší se
jen málo nad našimi hlavami
a čeká na tvou jako na družku:
bud ty, neb já, neb oba půjdem za ním.

Tybalt Ty bídný chlapče, zde byv spolčen s ním,
též tam s ním půjdeš.

Romeo To zde rozhodni!

(Potýkají se; Tybalt padne.)

Benvolio Romeo, pryč, jen pryč!
jsouť vzhůru měšťané, a Tybalt zabit.
Tak strnule tu nestůj! – kníže k smrti
tě odsoudí, když dopadnou tě zde.
Pryč odtud, pryč! Ó prchni, prchni již!

Romeo Jsemť bláznem osudu!

Benvolio Co otálíš?

(Odejde Romeo.)

Vystoupí Měšťané a jiní.

První Měšť. Kam prchnul ten, jenž tady zavraždil Mercutia! – vrah Tybalt kudy
prch'?

Benvolio Zde leží Tybalt.

První Měšť. (chopí se Tybalta). Vzhůru, za mnou, pane! tak poroučím ti jménem
knížete.

Vystoupí Kníže s Družinou; Montek, Capulet, jich Manželky a jiní.

Kníže Kdo strújci pŭtky té, nám řekněte!

Benvolio Ó nech mne vypovědít Milost tvoje
nešťastný průběh osudného boje:
zde od Romea zabit leží ten,
jímž tvůj Mercutio byl usmrcen.

Hraběnka Capuletová Tybalt, můj synovec! syn bratra mého!
Ó kníže, choť, mého příbuzného krev prolita!
Teď, kníže, právem meče za naši krev,
krev Monteků at' teče! Ó synovce, můj synovce!

Kníže Benvolio, kdo první zde krev prolil?

Benvolio Tybalt; Romeo Tybalta pak skolil.
Romeo přátelsky mu domlouval,
by uvážil, jak malicherný jest
ten sporu vznik, a vaší Milosti

mu připomínal hněv; leč všechno to,
ten vlídný hlas a pohled pokojný
a skromně přichýlená kolena
hněv nezřízený zkrátit nemohly
u Tybaltu, jenž k míru jako hluch
svou břitkou ocelí se rozehnal,
Mercutiovi míře do prsou.

Ten, rovněž prchliv tak, hrot smrtelný
svým kříží hrotem, vzhrdou bojovnou
smrt chladnou jednou rukou odráží
a druhou zpět ji sílá k Tybaltu,
jenž obratně ji k němu vrhá zpět.

Romeo na ně mocně zavolá:
»Dost, přátelé!« a »Rozejděte se!«
a rychleji než jazyk, hbitá paž
jim srazí osudné jich čepele
a vpadá mezi ně; však pod rukou
již Tybaltův tu potměšilý bod
stih' život statného Mercutia;
a potom dal se Tybalt na útěk.

Leč hned se vrátil zas k Romeovi,
v němž teprv nyní pomsta vzplanula,
a jako blesk se vrhli na sebe;
neb než jsem tasit moh', bych rozved' je,
byl statný Tybalt zabit, a jak pad',
Romeo prchnul. Tak to pravda jest;
když jinak, smrt Benvoliův bud' trest.

Hraběnka Capuletová Je z přízně Monteků, a náklonnost
jej činí klamným; není pravdiv dost;
ten černý boj jich dvaceti byl sveden,
všech dvacet zabilo tu život jeden.

Teď prosím, kníže, po právu zde čiň:
Romeem Tybalt sklán, Romeo zhyň!

Kníže Romeo jej, Mercutia sklál on;
kdo za tu krev mi stojí na pŕuhon?

Montek Romeo ne; Mercutiův byl přítel
a vinou svou jen zákona byl mstitel,

vzav život Tybaltův.

Kníže A za čin ten

buď bez odkladu z města vyhoštěn.

Teď vaše záští také na mne sáhlo

a na mou krev pař zdivočilou vztáhlo.

Však potrestám vás tak za čin ten smělý,

že této ztráty mé se všem vám zželí.

Chci hluch být k obranám i omlouvání,

pláč ani prosby zlořád nezachrání;

těch zanechte; Romeo, prchni hned,

sic, dopaden, dnes dýchal naposled.

Odneste tělo; soud buď bez průtahu;

neb milost vraždí, odpouštějíc vrahu.

(Odejdou.)

Scéna 2.

Zahrada Capuletova.

Vystoupí Julie.

Julie V trysk, ohněnozí oři, dejte se
k Phoebovu sídlu; taký vozotaj,
jak Phaëton, by došlehal vás v západ
a mžikem vyved' oblačitou noc.
Svou hustou oponu již rozestří,
ó noci, oběť lásky světící,
by uzamkly se oči zvědavců,
a neviděn a slovem nestíhán
Romeo vletěl v toto náručí
Na obřad lásky září milencům
jich vlastní krása; aneb slepá-li
jest láska, nejlíp k noci druží se.
Pojď, noci ctihodná, ty vážná paní,
vše černě oděná, a nauč mne,
jak prohravati ve hře vítězné,
kde v sázce dvojí čisté panictví.
Mou nezkrocenou krev, jež ve tvářích
mi tepe, černým pláštěm zakukli,
až plachá láska má se osmělí,
a všechno věrné lásky konání
mít bude jen za čirou nevinnost.
Pojď, noci, pojd'! Romeo, pojd', dne v noci!
neb ležet budeš noci na křídlech
bělejší sněhu nově padlého
na týlu havrana. – Pojd', vlídná noci,
pojd' láskyplná, černobrvá noci,
dej mi Romea! – i až umře kdys,
jej vezmouc, rozděl v malé hvězdičky,
a nebes tvář tak sličnou učiní,
že láskou k noci vzplane všečen svět,
skvělému slunci již se neklaně.

Ó, palác lásky zakoupila jsem,
leč v držení jsem ještě nevešla;
a sama, ačkoliv jsem prodána,
jsem nepřevzata. Tak je zdlouhavý
ten den, jak děcku nedočkavému
noc bývá před nějakou slavností,
když nové šaty má a nositi
jich nesmí. – Ó, zde chůva přichází
a zprávy nese mi; a každý jazyk,
Romeovo jen jméno vysloviv,
mi zazní výmluvností nebeskou.

Vystoupí Chůva Juliina provazovým žebříkem.

Nuž, chůvo, jaké zprávy? Co to neseš?
Toť ony provazy, pro něž Romeo
tě poslal?

Chůva Juliina Ano, ano, provazy.

(Hodí je na zem.)

Julie Ach, jaká zvěst? – co lomíš rukama?

Chůva Juliina Ó běda nám, je mrtev, mrtev, mrtev!

Jsme, slečno, ztraceny, jsme ztraceny.

Ach, žalný den! – je pryč, je zabit, mrtev.

Julie Zdaž nebe může být tak závistno?

Chůva Juliina Romeo může, nebe nikoliv.

Romeo, ó Romeo! – kdož by byl
cos takového pomyslil? – Romeo!

Julie Jaký's to ďábel, že mne mučíš tak?

tu trýzeň strašné peklo řvát by mělo.

Romeo sám se zabil? řekni »ano«; –

to pouhé slůvko prudčej' otráví,
než baziliškův smrtonosný hled.

Já nejsem já, když také »ano« jest,

neb jsou-li ony oči zavřeny,

jež přiměly tě, abys »ano« řekla.

Když zabit, řekni »ano«; – »ne«, když není,
ten hles se v blaho mé, neb v hoře změní.

Chůva Juliina Já ránu viděla, na vlastní oči
ji viděla, – Bůh nám buď milostiv! –
zde v jeho mužných prsou. Ubohé
to mrtvé tělo, tělo krvavé,
tak bledé, bledé, jako z popela,
vše krví zbroceno, vše ssedlou krví –
Já omdlela jsem při tom pohledu.

Julie Ó, pukni, ty mé srdce! – ubohé
ty zchudlé srdce, pukni v jeden ráz!
Vy oči do žaláře! abyste
již nikdy nespátřily svobody.
Ty nuzná hrstko země v zem se vrať;
zde ukonči své putování bědné
a klid s Romeem najdi v rakvi jedné!

Chůva Juliina Ó Tybalt, Tybalt, přítel nejlepší,
jejž měla jsem! Ó, dobrý Tybalte,
ty pane šlechetný, žeť živa jsem,
bych tebe mrtva vidět musela!

Julie Jaká to bouře s opačných tak stran
znov zadula? Romeo zabit jest,
a Tybalt mrtev? – drahý bratranec
a dražší manžel můj? – Nuž v soudný den
již zazni, strašlivá ty polnice!
neb kdo je živ, když tito dva jsou mrtvi?

Chůva Juliina Tybalt je mrtev, vyhnancem Romeo,
Romeo, jenž ho zabil, vyhnancem!

Julie Ó bože! tedy Tybaltovu krev
Romeova snad ruka prolila?

Chůva Juliina Ó tak, ó tak! – ach běda, prolila!

Julie Ó hadí srdce, květnou lící kryté! –
zdaž obýval kdy drak tak luznou sluj?
Ty krásný škůdce, d'áble andělský,
ty s holubicím peřím krkavče!
ty jehně s vlka lačnou dravostí,
ty zvrhlá látka v božské podobě,
jenž s opak toho, co se právem zdáš, –

prokletý světec, lotr ctihodný!
Ó přírodo, co's v pekle dělala,
když's umístila ducha ďáblova
v smrtelném ráji sličného tak těla?
Zda kniha bídného tak obsahu
kdy byla vázána tak úhledně?
Ó, že jen může obývati klam
tak skvělý palác!

Chůva Juliina Není věrnosti,
ni pravdy, poctivosti u mužů;
vše falešno, vše křivopřísežno,
vše ničemno, vše jeden pokrytec.
Ah, kde můj sluha? – krapet rosolky!
Ten žal, ten zármutek, ty trampoty,
ó těmi stárnu. – Hanba ti, Romeo!

Julie Za přání to ti jazyk oprýskej!
On k hanbě nezrozen; na jeho čelo
by hanba hanbila se usednout:
jeť trůn, kde možno korunovat čest
za veškerého světa vládkyni.
Jak zlá jsem byla, tak mu zlořečíc!

Chůva Juliina Snad chcete dobře mluvit o někom,
jenž zabil vám vašeho bratrance?

Julie Mám zle snad mluvit o svém manželu?
Ach, nebohý můj choť, který jazyk
má jméno tvoje polaskat, když já,
tvá od tří hodin choť, je zdrásala?
Zlý muži, proč's mi zabil bratrance?
Zlý bratranec by byl mi zabil muže.
Zpěť, slzy bláhové, v svůj rodný zdroj;
jsteť svojí rosou bolu poplatný,
a mýlkou platíte jí radostí.
Můj choť jest živ, jeť Tybalt byl by zabil,
a mrtev Tybalt, jenž chtěl zabit jej:
v tom všem jest útěcha, proč pláču tedy?
Ach, zaznělo tu slovo hroznější
než Tybaltova smrt; – to vraždí mne.

Tak ráda bych naň zapomenula,
však, běda, ono tíží paměť mou,
jak hříšnou duši vina prokletá.
»Tybalt je mrtev, – a Romeo vyhnán.«
To »vyhnán«, jediné to slovo »vyhnán«
v mžik sklálo deset tisíc Tybaltů.
Smrt Tybaltova byla žalna dost,
když bývalo by s ní to skončilo;
neb má-li trpký bol rád společnost
a s. jiným žalem družiti se musí,
proč, když mi řekla: »Tybalt mrtev jest,«
hned nenásledovalo: »Otec tvůj,
neb matka,« aneb »oba mrtvi jsou,«
což vzbudilo by nářek obvyklý?
Leč Tybaltově smrti v zápětí
»Romeo vyhnán« říci, znamená,
že otec, matka, Tybalt i Romeo
i Julie jsou mrtvi, ubiti. –
»Romeo vyhnán,« – vražednost těch slov
dna, konce nemá, míry, meze žádné;
a žádné slovo bol ten neovládne. –
Kde jest můj otec, chůvo, s matkou mou?

Chůva Juliina Nad Tybaltovou kvílí mrtvolou.
Či chcete k nim? Já dovedu vás tam.

Julie Jich slzy at' mu omývají rány;
mé pro vyhnance budou vyplakány,
až vyschnou jejich. – Zvedni provaz ten.
Ty, ubohý, jak já byl's oloupen,
neboť Romeo vyhnancem je teď.
Ty's měl ho k mému lůžku nésti, – hled',
a já co dívčí vdova umírám.
Pojd', chůvo, sama již se ubírám
na lože svatební; – tam smrt si jistě
můj vínek vezme na Romea místě.

Chůva Juliina Jen honem teď do vaší komnaty;
najdu Romea, by vás potěšil,
neb dobře vím, kde mešká. Poslyšte,

dnes večer váš Romeo přijde k vám;
jdu pro něho; jest u Lorenza skryt.

Julie Ó, najdi ho! – ten prsten dej mu tam,
ať rozloučit se přijde naposled.

(Odejdou.)

Scéna 3.

Cella bratra Lorenza.

Vystoupí Bratr Lorenzo.

Lorenzo Pojd' ven, Romeo, pojd', ty bázlivče;
strast do tebe se zamilovala
a pohroma je s tebou oddána.

Vystoupí Romeo.

Romeo Co, otče, nového? Jak soudil kníže?
a jaký žal mou známost vyhledává,
ježž neznám ještě?

Lorenzo Příliš dobře zná
můj drahý syn tu trpkou družinu. –
Zvěst nesu ti o soudu knížecím.

Romeo Oč lehčí je ten soud než soudný den?

Lorenzo Z úst vyplynul mu výrok mírnější;
ne těla smrt, jen těla vyhnanství.

Romeo Ha, vyhnanství! buď milostiv, rci »smrt!
neb vyhnanství víc hrůz má v pohledu
než sama smrt. Ó nerci: »vyhnanství«.

Lorenzo Z Verony jen jsi vypovězen; ztiš se;
neb svět jest daleký a široký.

Romeo Mimo Veronské hradby není světa,
vše očistec a muka, peklo jen.
Být vyhnán z nich je ze světa být vyhnán,
a vypuzení ze světa je smrt.
Tak »vyhnanství« jest jiné jméno smrti,
a »vyhnanství« když označuješ smrt,
mně hlavu stínáš zlatou sekerou,
a usmíváš se k ráně, jež mne vraždí.

Lorenzo Ó vzdorná nevděčnost! hřích smrtelný!
Na vinu tvou náš zákon klade smrt;

však dobrý kníže, bera stranu tvou,
řád odmrštil a černé slovo smrt
ti změnil na vyhnanství. Převzácná
to milost jest a ty jí nevidíš.

Romeo To muka jsou, ne milost; nebe jest,
kde živa Julie; – a kočka, pes
a myška, sebe nehodnější tvor
zde živ jsa v nebi, na ni patřit může;
jen ne Romeo. – Více hodnoty
a důstojnosti, úhlednosti víc
je v mouchách živo než v Romeovi;
neb mohou bělostného zázraku
se dotknout, drahé ruky Juliiny,
brát nesmrtelné blaho s jejích rtů,
jež v čisté nevinnosti Vestalčí
se rdějí napořád, jak myslely by,
že hříchem jest, když líbají se samy. –
Romeo nesmí, neboť vyhnán jest;
to mouchy smějí, já však prchat musím;
jsouť svobodny, však vypovězen já.
A přece pravíš, vypovězení
že není smrt? Či míchaného jedu,
ni nože ostře nabroušeného,
ni jiných nemáš smrtných prostředků,
byť sebe ohavnějších, kromě toho
»jsi vyhnán«, bys mne zabil? – »Vyhnán díš?
Ó, mnichu, zatracenci pronášejí
to slovo v pekle; skřek je provází;
a ty máš srdce, ty, který jsi kněz
a zpovědník a hříchů zbavitel,
a osvědčený přítel můj, mne drtit
tím slovem »vyhnán«?

Lorenzo Jenom slůvko nech
mne říci, pošetilý třeštile.

Romeo Ó budeš mluvit o vyhnanství zas.

Lorenzo Dám tobě zbroj, bys odrazil to slovo;
toť trampot sladké mléko, mudrctví,

by potěšilo tě, ač vyhnán jsi.

Romeo Přec »vyhnán«! Oběs to své mudrcství I
To mudrcství když nemůž' utvořit
mi Julii a město přenést
a proměnit ortel knížecí,
nic nepomáhá mi, jest k ničemu;
a nemluv o něm víc.

Lorenzo Ó, tedy vidím,
že nemá uší člověk šílený.

Romeo Jak má je mít, když mudřec nemá očí?

Lorenzo Dej o tvém stavu přec mi promluvit.

Romeo Ty ani mluvit o tom nemůžeš,
co necítíš. Ó, kdybys byl tak mlád
jak já, a kdyby byla Julie
tvá láska, teprv hodinu tvá choť,
a Tybalt zavražděn; ty kdybys něhou
plál jako já, a vyhnán byl jak já, –
pak moh' bys mluvit, vlasy sobě rvát
a padat na zem, teď jak padám já,
svůj nevykopaný si měře hrob.

(Klepání venku.)

Lorenzo Vstaň, někdo klepá; skryj se, můj Romeo!

Romeo Ne; leč by srdcebolných stonů dech jak mha mne ukryl očím slídivým.
(Klepá se.)

Lorenzo Slyš, klepají! – Kdo tam? – Romeo, vstaň!
vždyť zajmou tě. – Jen chvilku sečkejte! –
Vstaň; prchni do čítárny. – Hned! – Můj Bože,
jaký to nerozum! – Již jdu, již jdu!

(Klepá se.)

Kdo to tak buší? Odkud jste? Co chcete?

Chůva Juliina (venku). Jen dovnitř pusťte mne a dozvíte se
mé poselství. Od slečny Julie k vám přicházím.

Lorenzo Nuž tedy vítám vás.

Vystoupí Chůva Juliina

Chůva Juliina Ó, svatý mnichu, rcete, svatý mnichu,
kde jest mé paní pán, kde jest Romeo?

Lorenzo Tam na zemi, zpít svými slzami.

Chůva Juliina Ó na vlas tak, jak moje slečinka;
ó na vlas tak!

Lorenzo Ó, žalná vzájemnost a stejně trapný stav!

Chůva Juliina Tak leží ona
a pláče jen a vzdychá, vzdychá, pláče.
Přec vstaňte, vstaňte! – vzhůru, jste-li muž;
jí k vůli vstaňte, k vůli Julii!
Proč klesáte v tak těžké »Ach« a »Ó«?

Romeo Chůvo!

Chůva Juliina Ach, pane, pane! – Nu, smrt končí vše.

Romeo Ty's o Julii mluvila? – co jest?

Zda nemyslí, že zarytý jsem vrah,
když samo dětství štěstí našeho
jsem střísnil krví její krvi blízkou?
Kde jest? jak se jí daří? – a co říká
má tajná choť té lásce skosené?

Chůva Juliina Ó, slůvka neříká; jen pláče, pláče;
teď padne na postel, pak vzchopí se
a volá Tybalta; Romea zas a opět klesá.

Romeo Jak by jméno to,
jsouc vystřeleno z pušky vražedné,
tak ubíjelo ji, jak jména toho
paž kletá bratrance jí zabila.
Ó pověz, otče, v které bídné části
té schrány tělesné mé jméno bydlí?
to pověz mi, bych zpustošiti moh'ť
to jeho sídlo nenáviděné.

(*Tasí meč.*)

Lorenzo Ó, zadrž ruku zoufalou! – Jsi muž?

Tvá podoba to křičí, slzy tvé
však ženské jsou; tvé skutky divoké
vzteky nerozumné šelmy zjevují.

Pod mužným vzhledem ženo nevhledná,
a v tvaru obou dravce netvorný!
Ba žasnu; – při mé svaté řeholi,
já domníval se, že tvá povaha
je lépe slita. – Zabit's Tybalta;
chceš sebe zabiti, svou zabit choť,
jež v tobě živa, čině na sobě
ten skutek nenávisti prokleté?
Proč laješ svému rodu, nebi, zemi,
když rod a nebe, země, všechny tři
se v tobě setkávají najednou,
a ty bys najednou je zmařit chtěl!
Ó styď se, styď! – ty hanobíš svůj vzhled
I lásku, ducha, ty, jenž jako lichvář,
vše maje v hojnosti, přec ničeho
tak neužíváš k dobru, abys vzhled
a lásku svou a ducha ozdobil.
Tvůj čacký vzhled je z vosku podoba,
když chýlí se od mužné pevnosti;
tvá vroucně přísahaná láska jest
jen prázdnou křivopřísahou, když lásku,
již milovat jsi slíbil, zabíjíš;
a duch tvůj, vzhledu, lásky ozdoba,
chováním k oběma jsa znetvořen,
jak prachovnice nejapného střelce
se vzněcuje tvou nevědomostí;
a to, co mělo ti být obranou,
tvé vlastní údy trhá na kusy.
Aj, vzmuž se přec! – tvá Julie jest živa,
ta, pro niž před chvílí jsi mrtev byl;
v tom's šťasten. – Tybalt chtěl tě usmrtit,
ty zabil's Tybalta; – v tom's šťasten též.
A zákon, který smrtí hrozil ti,
tvým přítelem se stává, proměniv
ji na vyhnanství; také v tom jsi šťasten.
Hle, tak se tobě hrne na plece
roj požehnání; štěstí o tebe
se uchází v svém šperku nejlepším,
a ty, jak vzdorné, nezvedené děvče

se durdíš na štěstí i lásku svou. –
Ó střež se! – tací lidé bídňě hynou.
Jdi ke své milené, jak smluveno,
vstup do komnaty k ní, jdi, potěš ji. –
Však nemeškej, až stráže postaví;
sic do Mantovy bys už neprošel,
kde žiti budeš, dokud nenajdem
čas příhodný tvůj sňatek prohlásit,
smír přátel zjednat, milost knížecí,
a s dvacetkrát stotisícerym
tě potěšením nazpět povolát,
než nářek jest, s nímž nyní odcházíš.
Jdi napřed, chůvo; pozdrav mi svou paní;
ať dbá, by celý dům šel na lože,
kam beztoho je pudí těžká strast. –
Romeo přijde.

Chůva Juliina Můj ty milý Bože!
tak bych tu mohla stati celou noc
a jen ty moudré rady poslouchat!
Ó, učenost je přec jen velká věc!
Nuž, pane, vyřídím to slečince,
že přijdete.

Romeo Jen učň tak, a řekni
mé milené, by připravila se
mne vyplísnit.

Chůva Juliina Zde prsten, pane,
jejž poručila mi vám odevzdat.
Jen spěšte, neboť velmi pozdí se. (*Odejde.*)

Romeo Jak moje útěcha tím oživla!

Lorenzo Jdi, dobrou noc; a na tom visí vše:
bys ušel dřív, než postaví se stráž,
neb na úsvitě prchnul přestrojen.
Bud' v Mantově; já tvého sluhu najdu,
a ten ti občas o všem zprávu dá,
co pro tebe zde bude příznivo.
Již dej mi ruku, pozdě jest; bud' zdráv,-,
a dobrou noc.

Romeo Ó, kdyby nevolalo
mne blaho nad blaho tak neodvratně,
jen s želem bych tě opouštěl tak chvatně.
Buď zdráv!

(Odejdou.)

Scéna 4.

Pokoj v domě Capuletově.

Vystoupí Capulet, Hraběnka Capuletova a Paris.

Capulet Tak neblahé se, pane, věci dály,
že kdy nebylo dceři domluvit.
Též vězte, Tybaltovi, bratranci,
že celým srdcem byla oddána,
a také já. – Nuž člověk rodí se,
by umíral. Jest velmi pozdě dnes,
a na večer již dolů nesejde.
Ba věřte, nebýt vaší společnosti,
sám před hodinou byl bych na loži.

Paris Ta truchlá doba není námluv čas.
Má paní, dobrou noc, a poručte
mne svojí dceři.

Hraběnka Capuletová Učiním to ráda,
a s jitra hned zvím její smýšlení;
dnes těžkým zármutkem je sklíčena.

Capulet Chci, hrabě, lásku svého dítěte
vám směle nabídnout; a ona, myslím,
se bude ve všem řídit vůlí mou;
ba ani o tom nepochybují.
Jdi, choti, k ní, než půjdeš na lože,
a lásku mého syna Parise
jí zjev a řekni, – dobře pamatuj, –
že příští středu... – Ale pomalu!
Co máme dnes?

Paris Můj pane, pondělí.

Capulet Ach, pondělí, ha ha! Nu ve středu
je příliš záhy; – tedy ve čtvrtek.
A tedy řekni jí, že ve čtvrtek
mít bude svatbu s čackým hrabětem.
Zda hotov budete? Jest vhod ten chvat?

Moc hluku při tom nenaděláme;
tak přítel, nebo dva; – neb víte, pane,
když Tybalt usmrčen tak nedávno,
snad mysleli by, že ho neželíme,
ač příbuzný byl, hodující příliš.
Půl tuctu přátel tedy všeho všudy
a na tom dost. Nuž tedy ve čtvrtek?

Paris Kéž, pane, čtvrtek ten již zítra byl.

Capulet A nyní jděte! – Ve čtvrtek to bude.

Jdi, choti, k Julii, než půjdeš spat,
a připrav ji na svatební ten den.
Již s bohem, pane. – Světlo do ložnice!
Ba na mou věru jest již pozdě tak,
že bychom skoro časně zvat to mohli.
Nuž, dobrou noc.

(Odejdou)

Scéna 5.

Capuletova zahrada.

Vystoupí Romeo a Julie nahoře u okna.

Julie Chceš odejít? – den ještě daleký;
to slavík byl, ne skřivan, jehož zpěv
tvé úzkostlivé ucho proniknul.
Co noc tam zpívá na tom granátu;
věř, můj miláčku, že to slavík byl.

Romeo Ó, byl to skřivan, jitra hlasatel,
ne slavík; milá, hled', jak závistné
ty pruhy vroubí mraky dělené
tam na východě. Svíce noční shasly,
a jasný den již stojí na špičkách
na mhavých vrcholích. Bud' odejdu
a budu živ, neb zůstanu a zemru.

Julie To není světlo denní, vím to, vím;
toť vzdušná zář, již slunce vydechlo,
by pochodníkem byla ti v tu noc
a svítila ti cestou do Mantovy;
tož zůstaň, ještě jiti nemusíš.

Romeo Ať zajmou mne a na smrt vydají;
jsem spokojen, když ty tak míti chceš.
Ne, ona šedost není okem jitra,
toť bledý odlesk čela Cynthie;
a nebes klenutím to nezvoní
nám skřivan vysoko tak nad hlavou.
Než jít, chci zůstat, smrti málo váže;
ta vítej mi! – neb Julie to káže.
Jak jest, má duše? – mluvme, není den.

Julie Ó jest, ó jest! – již chvátej, prchni jen!
toť skřivan hlaholí tak neladně,
do příkrých tónů míse zlozvuky.
Sic povídají, že prý skřivánek

tak sladce dělí svoje nápěvy;
však tento nikoliv, neb dělí nás.
A povídají, že prý skřivánek
si oči mění s hnusnou ropuchou. –
Ó kéž by také vyměnily hlas,
když náruč plaší z náruči, jak pje,
a tebe odhání, den probouzeje.
Ó jdi, jet' stále více světla kol.

Romeo Kol světlo, světlo! – tma a tma náš bol!

Vystoupí Chůva Juliinado komnaty.

Chůva Juliina Slečno!

Julie Chůvo?

Chůva Juliina Sem do pokoje k vám jde paní matka.

Den svítá; na pozoru mějte se. (*Odejde.*)

Romeo Bud' s bohem, s bohem! – ještě políbení, než sestoupím. (*Sestoupí.*)

Julie A tak's mi odešel?

můj choti, milence, můj příteli!

Co den a hodinu mi zprávu dávej,
neb v jedné minutě jest mnoho dní.

Ó, tak-li čítat budu, sestárnu,
než, můj Romeo, zas tě uhlídám!

Romeo Bud' zdráva! každá příležitost blahá
ti přinese můj pozdrav, duše drahá.

Julie A myslíš-li, že kdy se opět sejdem?

Romeo Ó zajisté! – a o všech těchto strastech
si jednou mile budem povídat.

Julie Ó Bože, v duši mám zlé tušení.

Mně zdá se, jak tě vidím dole ted',
jak byl bys na dně hrobu nebožtík; –
bud' zrak mne klame, nebo jsi tak zbled'.

Romeo Tvé líce, milená, jsou též tak bledý;
strast krev nám pije. – S bohem, s bohem tedy! (*Odejde.*)

Julie Ó štěstí, štěstí! všichni lidé zvou
tě nestálým. – Aj, jsi-li nestálé,

co děláš s tím, jenž vzorem věrností?
Bud nestálým, ó štěstí, neboť potom,
jak doufám, dlouho mi jej nezdržíš,
a zpět ho pošleš.

Hraběnka Capuletová (za scénou). Dcero, jsi již vzhůru?

Julie Kdo mne to volá? – jest to moje matka!
Tak dlouho nespí, či tak záhy vstala?
Co neobvyklého ji vede sem?

Vystoupí Hraběnka Capuletová.

Hraběnka Capuletová Nuž, Julie, jak jest?

Julie Nedobře, máti.

Hraběnka Capuletová Smrt bratrancovu ještě oplakáváš?
chceš z hrobu vypláchnout jej slzami?
i kdybys mohla, přec ho nevzkříšíš.
Již ustaň: trochu žalu, mnoho lásky,
však mnoho žalu značí nerozum.

Julie Nechte mne plakat pro tak těžkou ztrátu.

Hraběnka Capuletová Tu těžce cítíš ty, ne přítel však,
jejž oplakáváš.

Julie Těžce ztrátu cítíc, vždy oplakávat musím přítele.

Hraběnka Capuletová Vím, děvče, vím, že tolik nepláčeš
pro jeho smrt, jak proto, že je živ
ten zlosyn, jenž ho ubil.

Julie Jaký zlosyn?

Hraběnka Capuletová Zlosyn Romeo.

Julie (stranou). On a zlosyn jsou na mnoho mil od sebe vzdáleni!

(Nahlas.)

Bůh odpusť mu, já od srdce to činím;
a přec mé srdce nikdo nermoutí
tak, jako on.

Hraběnka Capuletová To proto, že je živ, ten zrádný vrah.

Julie Tak, máti, mimo dosah
těch rukou mých. Kéž nikdo nepomstí

smrt mého bratrance, než sama já!

Hraběnka Capuletová Však pomstíme se, o to neměj strach.
Již neplač. Zjednám kohos v Mantově,
kde žije vyhnaný ten poběhlík,
a ten mu doušek dá tak nezvyklý,
že záhy k Tybaltu se přidruží;
a potom, doufám, upokojíš se.

Julie Ba nikdy spokojena nespátřím
Romea, nežli – mrtva, – když mé srdce
tak ztrátou příbuzného trýzněno.
Jen kdybyste mi našla člověka,
by dones‘ jed, já bych jej namíchala,
že by Romeo, jen ho okusiv,
co nejdřív usnul klidně. Ó, jak příkro
jest srdci, slyšeti ho jmenovat,
a nemít moci k němu přijíti
a vymstít lásku k mému bratranci
na těle toho, jenž ho zavraždil!

Hraběnka Capuletová Ty najdi prostředky, já člověka. –
Však nyní, dcerko, zprávu radostnou.

Julie A radost vítána v tak trudný čas.
Co jest to, prosím, vzácná paní matko?

Hraběnka Capuletová Nuž, dítě, hled’; máš pečlivého otce;
by z tvého truchlení tě vybavil,
den radostný ti náhle uchystal,
jejž ty jsi nečekala, ani já.

Julie Toť pravé štěstí, máti; jaký den?

Hraběnka Capuletová Aj, dítě, na budoucí čtvrtek ráno
švarný a mladý šlechtic, hrabě Paris,
Bůh dá-li, v chrámu Svato-Petrském
tě učiní svou šťastnou nevěstou.

Julie Při chrámu Petrském i svatém Petru,
svou šťastnou nevěstou mne neučiní!.
Ten spěch mne naplňuje úžasem,
že vdát se mám, než ten, kdo chce být chotěm,
se o mou ruku přijde ucházet.

A tedy, prosím, rcete mému pánu
a otcí, že se ještě nechci vdát;
a vdám-li se, Bůh svědkem, že si vezmu
Romea spíš, jež, – víte, – nenávidím,
než Parisa. – Toť vskutku noviny!

Hraběnka Capuletová Tam jde tvůj otec, řekni mu to sama,
a hled' si, jak to přijme od tebe.

Vystoupí Capulet a Chůva.

Capulet Když slunce zapadá, vzduch rosou mží;
však při západu mého bratrovce déšť jen se leje.
Jak, děvče, stále jako vodotrysk?
a pořád v slzách, jenom déšť a déšť?
V tom jednom drobném těle obrazíš
mi loď a moře, vítr pospolu;
neb v očích tvých, jež mořem nazval bych,
slz příliv jest a odliv; tělo tvé
jest loď tím slaným brodem plující;
a vítr vzdechy tvé, jež zuříce
s tvých slzí valem, jako s nimi on,
– když náhle neztiší se, – ztroskotá
tvé tělo divou bouří zmítané.
Nuž, choti, jak? – zdaž oznámila jste
jí naše rozhodnutí?

Hraběnka Capuletová Ano, pane;
však nechce o tom slyšet, děkuje vám.
Ó spíš bych přála si, ta zpozdilá
by se svým hrobem byla oddána.

Capulet Ah, – zvolna, ženo, zvolna, bych ti stačil!
Jak! – nechce slyšet, nevzdává nám dík?
a není hrdá, není přešťastná,
že, nehodná jak jest, jsme zjednali
jí za ženicha vzácného tak muže?

Julie Ne hrda na to, ale vděčna za to; –
být hrdou na to nikdy nemohu,
co nenávidím, ale vděčna jsem
i za nenávist, jež má láskou být.

Capulet Jak, jak, – ty mudrlantko! – co to jest?

Aj, »hrda, děkuji« a »neděkuji«
a přec »ne hrda«. – Vzácná panenko,
dík nedík, hrda nehrda, – s tím víc
mi nechod'te, však připravte
své klouby hezounké, by s Parisem
na příští čtvrtek šly k svatému Petru, –
sic na houžvi tam tebe dovleku.
Pryč, bledule! ty tvore ničemný,
ty tváři lojová!

Hraběnka Capuletová Fi! – zbláznil jste se?

Julie Můj dobrý otče, na kolenou prosím, jen slůvko trpělivě poslyšte.

Capulet Pryč, mladá stvůro, na šibenici,
pryč, neposlušná! – Slyš, co povídám:
buď příští čtvrtek půjdeš k oltáři,
neb nikdy víc mi nepohlédneš v tvář.
Ni slova, nemluv, neodpovídej;
mne v prstech svědí. – Ženo za skrovné
jsme požehnání měli to, že Bůh
nás obdařil jen jedním dítětem;
vsak nyní vidím, toho jednoho
že příliš nazbyt, a že postihla
nás kletba tím, že ji jsme dostali.
Pryč, daremnice!

Chůva Juliina Bůh jí požehnej!
zle, milostivý pane, děláte
tím plísněním.

Capulet Aj, paní Mudroslavo!
drž za zuby. Jdi, kmotro vševědo,
si potlachat se svými tetkami.

Chůva Juliina Vždyť jsem se zrady nedopustila.

Capulet Jdi po svých.

Chůva Juliina Nesmí člověk promluvit?

Capulet Mlč, mumlavý ty blázne! vykládej
své rozumy kdes v klepen besedě;

neb tady nemáme jich potřebí.

Hraběnka Capuletová Jste příliš prchliv.

Capulet Ano, při sám Bůh,
že připravuje mne to o rozum!
Dnem, nocí, v každý čas a hodinu,
ať pracoval jsem, bavil se, ať sám
ať v společnosti, stálá, jediná
má péče byla, abych provdal ji.
A teď, když opatřil jsem ženicha,
jenž urozen a bohat na statky,
mlád, v pravdě po šlechticku vychován,
a zrovna obsypán, jak říkají,
vším, co je ctihodno, a řádný tak,
jak možno člověku si muže přát, –
teď skuhravá mi přijde panenka
a blázen plačtivý a odpoví:
»Vdát nechci se; mně nelze milovat,
jsem příliš mladá; prosím, odpusťte.«
Nu, odpustím ti, nechceš-li se vdát;
leč na pastvu si potom jdi, kam libo,
neb se mnou v jednom domě nebudeš;
to rozmysli si, toho dbej, neb žert
mým zvykem není. Čtvrtek bude hned;
nuž, ruku na srdce a rozmysli se:
buď moje jsi a dám tě příteli,
neb nejsi, potom jdi se oběsit,
či žebrej, hlady na ulici mři;
neb, na svou duši! víc tě nechci znát,
a cokoliv jest mého, nebude
ti nikdy k dobru sloužit. Tomu věř,
to uvaž; nepřísahám nadarmo! (*Odejde.*)

Julie Což není slitování v nebesích,
jež vidí na dno mého zármutku?
Ó dobrá moje matko, aspoň vy
mne nezavrhujte a odložte
jen na měsíc ten sňatek, na týden;
neb ustelte mi lůžko svatební

v té šeré hrobce, v které Tybalt leží.

Hraběnka Capuletová Ty ke mně nemluv; slova neztratím;
dělej co chceš; jsme spolu hotovy.

(Odejde.)

Julie Ó Bože! – Chůvo, jaký z toho východ?

Můj choť je na zemi, má věrnost v nebi;

jak má se věrnost na zem navrátit,

když choť můj s nebe mi ji nepošle

zem opustiv? Jen porad', potěš mne.

Ach, běda, že si nebe zahrává

tak tvrdě s tvorem slabým jako já!

Co říkáš? – nemáš radostného slova,

dost malé útěchy?

Chůva Juliina Ba věru, mám.

Romeo vyhnán jest, a celý svět

chci na to vsadit proti ničemu,

že již se neodváží návratu,

by odved' vás; neb učiní-li tak,

že jenom kradmo se to musí stát.

Když tedy věci jsou, jak v pravdě jsou,

jest nejlíp, myslím, vzít si hraběte.

Ó jest to roztomilý pán! Romeo

jest proti němu pravá onuce.

Ba žádný orel nemá, slečinko,

tak přísivělé, bystré, krásné oko

jak hrabě Paris. Bůh mé srdce spas,

mně zdá se, slečno, že jste přešťastna

tím druhým sňatkem, neboť daleko

jest lepší prvního. A kdyby nebyl,

váš první muž je mrtev, ba i živ

jak mrtev, když vám není k ničemu.

Julie Jde ti to od srdce?

Chůva Juliina A z celé duše; Bůh ji také spas.

Julie Amen!

Chůva Juliina Co?

Julie Ty's ku podivu potěšila mne.
Jdi, řekni mojí paní mateři,
že rozhněvavši otce, k zpovědi
jsem do kláštera šla k Lorenzovi,
by dal mi rozhřešení.

Chůva Juliina Jdu, již jdu; a vskutku velmi moudře jednáte. *(Odejde.)*

Julie Ó, staré zatracení! d'áble zlý!
Víc hřešíš-li, mne takto svádějíc
ku křivé přísaze, neb hanobíc
mi chotě mého tímtéž jazykem,
jímž chválila's ho tolik tisíckrát
nad všechno v světě? Jdi mi, rádkyně;
ty a mé srdce teď jste rozdvojeni.
Jdu; mnich at' dá mi radu k posledu;
a vše-li marno, umřít dovedu. *(Odejde.)*

JEDNÁNÍ ČTVRTÉ.

Scéna 1.

Cella bratra Lorenza.

Vystoupí Lorenzo a Paris.

Lorenzo Že ve čtvrtek? – toť příliš krátký čas.

Paris Můj otec Capulet chce tak to mít;
a nechvátám chvat jeho zdržovat.

Lorenzo Vy říkáte, že dosud nevíte,
jak slečna smýšlí; to je křivá cesta;
to nemám rád.

Paris Bez míry oplakává
smrt Tybaltovu; protože mluvil jsem
jen málo b lásce; neb Venuše
se neusmívá v domě slzavém.
Nuž, otec, vida nebezpečí v tom,
že přílišně se hoří oddává,
v své moudrosti chce sňatek urychlit,
by stávil jejích slzí potopu,
jež o samotě příliš k srdci brána
se v společnosti muže utišit.
Teď znáte toho spěchu příčinu.

Lorenzo (stranou). Kéž neznal bych, proč zdržovat jej třeba!
(K Parisovi.) Hle, slečna k mojí celle přichází.

Vystoupí Julie.

Paris Toť pravé štěstí, slečno má a chotí!

Julie Muž' být, až budu moci být vám chotí.

Paris Tu možnost čtvrtek na jistotu změní.

Julie Co jisto, bude.

Lorenzo O tom pochyb není.

Paris Sem k otci přišla jste se vyzpovídat?

Julie Má odpověď by byla zpověď vám.

Paris Jen rcete mu, že milujete mne.

Julie Vám vyznám se, že jeho miluji.

Paris A jemu jistě, mne že milujete.

Julie Tak učiním-li, cennější to bude
to stranou říci, než vám do tváře.

Paris Tvář tvou, má duše, slzy zmučily.

Julie V tom slzy měly malé vítězství;
neb nevhledná již byla před nimi.

Paris Tak mluvíš-li, víc ublížila's jí
než slzy tvoje.

Julie Není pomluvou,
co pravda jest; a co jsem pověděla,
jsem sama sobě řekla do tváře.

Paris To má je tvář a pomluvila's jí.

Julie I to můž' být, neb není více má.
Zda, otče duchovní, teď máte kdy? –
neb snad mám přijít až k nešporám?

Lorenzo Mám, vážná dcero, pokdy právě teď.
Vy, pane hrabě, račte dovolit,
abychom chvíli sami zůstali.

Paris Bůh uchovej, bych rušil pobožnost!
Budoucí čtvrtek přijdu, Julie,
vás časně zbudit. S bohem do těch čas;
a přijměte to svaté políbení. (*Odejde.*)

Julie Ó zamkni dvěře; pak se vyplač se mnou. –
Jest po naději, léku, pomoci!

Lorenzo Ach, Julie, tvůj zármutek již znám, a div že smyslů mne to nezbaví. Jak slyším, na budoucí čtvrtek máš být provdána za toho hraběte, a ničím se to nedá odročit.

Julie Můj otče, neříkej, že's doslech' to,
když říc' ti nelze, jak to překazit.
Tvá moudrost nemůže-li pomoci,
pak nazvi moudrým rozhodnutí mé,
a tento nůž mi pomoc zjedná hned.

Bůh spojil srdce mé s Romeovým,
ty, naše ruce; a než ruka ta,
již ty jsi spečetil Romeově,
by jiné smlouvě dala stvrzení,
neb než by zrádnou vzpourou odpadlo
mé věrné srdce k jinému, ta dýka
i srdce mé i ruku zabije.

A proto z dlouhé zkušenosti své
hned poskytni mi radu; aneb viz,
jak mezi hořem nejvyšším a mnou
mi soudcem bude nůž ten krvavý,
a rozhodne, co moc tvých let a věd
k čestnému konci přivést nemohla.
Mluv, rychle mluv, neb smrt mi bude vděk
když pomoc nepřinese, co jsi řek'.

Lorenzo Dost, dcero; vidím jakous naději;
však žádá činu zoufalého tak,
jak zoufalo jest to, co zmařit chcem.
Když raději, než vzít si Parise,
máš pevnou vůli sobě život vzít,
snad něco podnikneš, co úmrtí
jest podobno, bys hanbě unikla,
jdouc smrti vstříc, by nestihla tě smrt.
To troufáš-li si, mohu pomoci.

Julie Ó spíš, než Parisovi ruku dát,
mi poruč, bych se vrhla s cimbuří
té věže tam, neb vyšla na cesty,
kde zloděj číhá; aneb rozkaž mi
dlít s hady; ke řvoucímu medvědu
mne přikovej; neb v noci do kostnice
mne zamkni plné kostí chřestících
a ztuhlých hnátů, lebek bez čelistí;
neb kaž mi ulehnutí v nový hrob
a s umrlcem se ukrýt pod rubáš. —
Vše, o čem slýchajíc jen povídat,
jsem hrůzou třásla se, chci učinit
hned bez úvah a strachu, čistou ženou
bych zůstala jen svému milenci.

Lorenzo Již dost; jdi domů teď, buď veselá
a k sňatku s. Parisem dej svolení.
Je zítra středa; zítra na večer
hled' sama ulehnout, a nepřipust',
by chůva s tebou spala v ložnici.
Zde vezmi lahvičku a v postelí
pak vypij tuto překapanou trest'.
V ten mžik proběhne všemi žilami
ti mrazivý a uspávavý proud;
neb žádná tepna neudrží se
v svém chodu obvyklém, – však utuchne.
Ni dech, ni teplo svědčit nebudou,
že's na živu; tvých rtů a lící růže
na bleďošedý popel svadnou hned;
tvých očí okenice zapadnou,
jak smrt když uzamyká žití den;
sval každý, zbaven vlády ohebné,
tak tuhý bude, zkřehlý, studený,
jak po smrti. A v této podobě,
od suchomorné smrti vydlužené,
dlít budeš hodin dva a čtyřicet:
a pak se zbudíš z libého jak snu.
Nuž tedy, až tvůj ženich ráno přijde
tě probudit, ty's mrtva; a jak u nás
to ve zvyku, v tvém nejkrásnějším šatu
a v otevřené rakvi donesou tě
tam do starobylého sklepení,
kde leží všecken Capuletův rod. –
Než procitneš, Romeo dopisem
zví ode mne, co učinili jsme,
a přijde sem; i budem spolu bdít
nad probuzením tvým; a v tutéž noc
tě odtud do Mantovy odvede.
To hanby hrozící tě uchrání,
když vrtoch nestálý, neb ženský strach
tvou sílu nezvrátí to vykonat.

Julie Dej sem, dej sem! Ó nemluv o strachu!

Lorenzo Zde vezmi; jdi, buď silná, šťastna buď

v svém odhodlání. Pošlu s dopisem
hned bratra do Mantovy k tvému choti.

Julie Láska mne sil! a síla pomoc dá.
Buď s bohem, drahý otče!

(Odejdou.)

Scéna 2.

Komnata v domě Capuletově.

Vystoupí Capulet, Hraběnka Capuletova, Chůva a dva Sloužící.

Capulet Ty všechny pozveš, co zde napsáni.

(Odejde První Sloužící.)

Jdi, najmi dvacet řádných kuchařů.

Druhý Sloužící Nepořádného, milostpane, vám nepřivedu. Vyzkouším každého, umí-li si oblíznout prsty.

Capulet A čeho tou zkouškou docílíš?

Druhý Sloužící Inu, milostpane, je to bídný kuchař, který si neumí ani prsty oblíznout; a tedy, kdo si neumí oblíznout prsty, u mne nepochodí.

Capulet Jdi, jenom jdi.

(Odejde Druhý Sloužící.)

Dost nehotovi budem na ten čas. – Má dcera tedy šla k Lorenzovi?

Chůva Juliina Šla, věru šla.

Capulet Snad něco dobrého mnich svede přec s tou rozmazlenou, umíněnou žabou.

Vystoupí Julie.

Chůva Juliina Hle, veselá se vrací od zpovědi.

Capulet Nu, tvrdohlavko, kde se's toulala?

Julie Kde jsem se naučila želet hříchu,
té neposlušné vzpoury proti vám,
a vašim rozkazům. Hle, svatý mnich
mi uložil, bych tady poklekla
a prosila vás za odpuštění.
A tedy odpusťte mi, prosím vás;
chci na příště jen vás být poslušná.

Capulet Hned vzkazte pro hraběte; sdělte mu to.
Chci, aby svazek ten již zítra ráno byl upoután.

Julie S mladistvým hrabětem

jsem setkala se u bratra Lorenza
a na jevo mu dala lásku svou,
co slušelo se v mezích skromnosti.

Capulet Nu, to mne těší; dobře tak, již vstaň;
tak má to být Chci vidět hraběte;
již jděte, povídám, a přiveďte ho.
Bůh svědkem, že ten bratr ctihodný
si vděku všeho města zasloužil.

Julie Zda nechtěla bys, chůvo, se mnou jít
do mého pokoje a pomoci
mi šperky vybrati, jež měla bych
dle tvého mínění vzít na zejtrí?

Hraběnka Capuletová Ne, ne, až ve čtvrtek; je času dost.

Capulet Jdi, chůvo, s ní; jdem zítra do kostela.

(Odejdou Julie a Chůva Juliina)

Hraběnka Capuletová Čas krátký bude k našim přípravám; jeť skoro noc.

Capulet Mlč, popoženu to;
vše bude dobře, za to ručím, ženo.
Jdi k Julii a pomoz jí se strojit;
dnes nejdu spat; jen vše mi ponechte;
chci pro tentokrát hospodyní být.
Hej! – Všichni odešli. – Nuž tedy sám
jdu k hraběti, by připraven byl ráno.
Tak podivně mi lehko u srdce,
co svéhlavá ta holka okrotla.
(Odejdou.).

Scéna 3.

Juliina ložnice.

Vystoupí Julie a Chůva.

Julie Máš pravdu, oblek ten jest nejlepší;
však, moje milá chůvo, prosím tě,
noc dnešní nech mne býti samotnu;
neb mnoho modlení mi potřebí,
by pohnulo se nebe k úsměvu
na stav mé duše, jenž, jak sama víš,
na bludných cestách jest a hříchu pln.

Vystoupí Hraběnka Capuletova.

Hraběnka Capuletová Jak, v práci? Mohu v něčem pomoci?

Julie Ne, vzácná máti; vše jsme vybraly,
co k úboru je zítra potřeba;
teď račte zůstavit mne samotnu,
a chůva dnešní noc buď s vámi vzhůru,
neb vím, že máte plné ruce práce v té kvapné věci.

Hr ab. Capulet Dobrou noc; jdi spat a odpočiň si; potřebuješ toho.

(Odejdou Hraběnka Capuletova a Chůva Juliina)

Julie Mějte se dobře! – to ví jenom Bůh,
kdy opětně se spolu sejdeme.
Mdlý, chladný strach mé žíly probíhá,
jenž skoro mrazí teplo života.
Zpět zavolám je, by mne potěšily.
Slyš, chůvo! – Co by tady dělala? –
ten strašný výjev musím přehrát sama.
Pojď, lahvičko! –
Což, kdyby šťáva nepůsobila,
a musím ráno jiti k oltáři?
Ne, ne; – ty zmaříš to, zde, dýko, lež! –

(Položí dýku vedle sebe.)

A, kdyby jed to byl, jež zchytrale

mních namíchal, mne chtěje usmrtil,
by tímto sňatkem o čest nepřišel,
an dříve již s Romeem oddal mne?
Mám strach, že tomu tak; a přece jen
zas myslím, že to býti nemůže,
neb osvědčil se vždy co svatý muž.
Což jestli, až mne v hrobku položí,
dřív probudím se, než Romeo přijde
mne vysvobodit? – možnost strašlivá!
Zdaž potom v sklepem' se nezalknu,
jež morovými ústy nevdechne
zdravého vzduchu, a tam neumru,
dřív udušena, než Romeo přijde?
A zůstanu-li živa, není-li
to pravdě podobno, že strašlivým
tím smrti obrazem a noci, – hrůzou
těch míst, těch starodávných sklepení,
kde po staletí nakupeny již
jsou kosti všech mých předků pohřbených,
kde skrvácený Tybalt, teprve
v zem položen, v svém hnije rubáši,
kde duchové prý obcházejí v noci, –
ó běda, běda, nestane-li se,
když záhy procitnu v tom hnusném puchu
a skřeku, – jako mandragoru když
rvou ze země a lidi živoucí
to slyšíce až rozum ztrácejí, –
že, procitnu-li dříve, sešílím
jsouc obklopena děsem všech těch hrůz?
A nebudu-li potom v šílenství
si pohrávati s kostmi otců svých,
a zohaveného snad Tybalta
rvát z rubáše, a v této běsnosti
snad hnátem pokrevence jako kyjem
si nevyrazím mozek zoufalý?
Ó hle! – mně jest, jak svého bratrance
bych ducha viděla! – Romea hledá,
jenž nabod' jeho tělo na končíř.
Stůj, zadrž, 'Tybalte! – Již jdu, Romeo!

a zde ti připíjím. (*Klesne na postel za záclony.*)

Scéna 4.

Síň v domě Capuletově.

Vystoupí Hraběnka Capuletova a Chůva.

Hraběnka Capuletová Zde klíče, přines více koření.

Chůva Juliina Datle a kdoule chtějí v cukrárně.

Vystoupí Capulet.

Capulet Jen hurtem, hurtem! kohout podruhé
již zakokřhal; ranní klekání
již odzvonili; jsou tři hodiny.
Hled k pečivu, milá Angeliko,
a nedbej útrat.

Chůva Juliina Jděte, kuchyňko,
a lehněte si. Na mou milou věru,
vy se nám ještě zítra rozstůněte,
tak probděv celou noc.

Capulet Ba ani zdání.
Jak? – žet' jsem druhdy probděl celou noc
pro menší věc a nikdy nezastonal.

Hraběnka Capuletová Ó, bývalt' jste svou dobou noční pták;
teď já však bdím nad bděním takovým.

(Odejdou Hraběnka Capuletová a Chůva Juliina)

Capulet Ah, žárlí, žárlí!

Vystoupí tři neb Čtyři Sloužící s rožni, poleny a koši.
Hej, ty chlapče tam, co neseš?

První Sloužící Věci pro kuchaře, pane; sám nevím co.

Capulet Jen rychle, rychle, rychle.

(Odejde První Sloužící.)

Ty, brachu, přines sušší polena;
jdi k Petrovi, on poví ti, kde jsou.

Druhý Sloužící Má hlava pane, dobře rozezná,

co řádné poleno a poleno;
a Petra ani volat nemusím.

Capulet Aj, mrštně řečeno; chlap veselá!
Ty budeš ještě hlavou polen všech.

(Odejde Druhý Sloužící.)

Ba na mou věru, již tu máme den,
a hrabě s hudbou bude tady hned;
tak přislíbil to. *(Hudba za scénou.)*

Slyším ho, již jde.

Hej, chůvo! ženo! Chůvo, povídám!

Vystoupí Chůva Juliina

Jdi, probud' Julii a ustroj ji;

já zatím pohovořím s Parisem.

Spěš, rychle, rychle, ženich už je zde.

Jen rychle, pravím!

(Odejdou.)

Scéna 5.

Juliina ložnice.

Vystoupí Chůva Juliina

Chůva Juliina Hej, slečno, slečinko! – Hej, Julie!

Spí, jako by ji hodil do vody.

Mé děvče, beruško! – tak lenošit!

Hej, srdečko, mé zlato, nevěsto!

Jak? ani hlesu? Spaní takové

už za groš stojí. Jenom vospěte

se na týden; neb věru, příští noc

pan hrabě Paris na to vospí se,

by spánek váš byl krátký. Odpust' Bůh

a všichni svatí, jak to zdravě spí!

Však přec ji musím zbudit. Slečno, slečno!

Ať vás jen hrabě v lůžku dopadne,

ten si vás vyburcuje. Nemyslíte?

(Odhrne záclonu.)

Jak, – ustrojena, v šatech! a zas lehla!

Teď už vás musím zbudit. Slečno, slečno!

Óběda! Pomoc, slečinka je mrtva!

Ach nastojte, že jsem se zrodila!

Hej, octa, octa! Pane, milostpaní!

Vystoupí Hraběnka Capuletova.

Hraběnka Capuletová Jaký to povyk?

Chůva Juliina Přežalostný den!

Hraběnka Capuletová Co děje se?

Chůva Juliina Hle, hle! – ó hrůzný den!

Hraběnka Capuletová O běda! – dítě mé, můj živote!

vstaň, oči otevři, sic umru s tebou.

Ach, pomoc, zavolejte o pomoc!

Vystoupí Capulet.

Capulet Toť hanba, že tak dlouho meškáte;
přiveďte Julii; jeť ženich zde.

Chůva Juliina Je mrtva, nebožka, je mrtva, běda!

Hraběnka Capuletová Ach běda, mrtva, mrtva, mrtva jest

Capulet Ha! chci ji vidět! – Běda! – studená!
krev usedlá a údy ztrnulé;
ty rty již dávno život opustil.
Smrt leží na ní předčasný jak mráz
na nejsličnější polní květině.

Chůva Juliina Ó žalný den!

Hraběnka Capuletová Ó strastná hodino!

Capulet Smrt, jež ji vzala, chtíc, bych nařikal,
mi jazyk víže, odjímá mi řeč.

Vystoupí Bratr Lorenzo, Paris a Hudebníci.

Lorenzo Nuž pojd'te, pojd'te; – zdali nevěsta
již hotova jest jiti k oltáři?

Capulet Jít hotova, však nevrátí se již.
Ó synu, noc před svatebním tvým dnem
smrt spala s ženou tvou. Tam leží ti,
květ, v jejích loktech květu zbavený.
Smrt jest mým zetěm, smrt mým dědicem;
mou dceř si vzala, a já umru též
a vše jí nechám; život, statky, vše
jen smrti náleží. *Paris* Tak dlouho-li
jsem prahnul spatřit jitra toho tvář,
a takový mi pohled podává?

Hraběnka Capuletová Ó kletý, bědný, krutý, mrzký den!
mžik nejtrudnější, jež kdy viděl čas
na trvalé své pouti klopotné!
Jen jedno dítě, drahé, ubohé,
jen jediné, jen jedno stvoření
mít v světě k útěše a radosti, –
a krutá smrt i to mi vyrvala!

Chůva Juliina Ó běda! žalný, žalný, žalný den!
den nejnešťastnější, den nejkrutější,

jejž kdy jsem na své oči spatřila!
Ó den, ó den, ó den, ó mrzký den!
tak černý den až dosud nespátřen. –
Ó žaluplný, žaluplný den!

Paris Tak zklamán, rozveden, dán křivdě v lup,
tak usouzen a ubit! Ohavná
ty smrti, tebou zrádně oklamán,
tvou krutostí tak zcela zahuben!
Ó lásko, žití! – ne, –jen lásko v smrti!

Capulet Tak zhrzen, zkormoucen a nenáviděn,
tak mučen, zabíjen! Ó neblahá
ty chvíle, proč jsi přišla právě teď
nám vraždit, vraždit naše slavnosti?
Ó dítě, dítě! – duše má, mé dítě!
Jsi mrtva! Běda, mrtvo dítě mé,
a vše má radost s ním jest pohřbena!

Lorenzo Dost; zastyďte se! – nemať zoufalost
lék v zoufalosti. – Vy a nebe jste
o krásnou dívku tu se dělili;
teď nebe má ji celou, a tím lépe
jest pro dívku. Váš podíl nebylo
vám možno uchovati před smrtí;
svůj nebe chová si pro život věčný.
Ji povýšit jste nad vše přáli si,
vám nebem bylo vznesenu ji vidět,
a nyní pláčete, když vidíte,
jak nad oblaky povznesena jest
tak vysoko, jak sama nebesa?
Ó takou láskou milujete zle
své dítě, padáte-li v šílenství
ji šťastnou vidouce. – Ta nevdala
se šťastně, která vdaná dlouho žije;
však nejlépe se ona provdala,
jež provdána jsouc, mladá umírá.
Jíž tedy slzy osušte a krásné
to tělo rozmarinou ozdobte;
a jak je zvykem, v plné nádheře

ji k chrámu doneste; neb ačkoliv
nás všechny nutká příroda lkát v tichu,
přec její slzy rozumu jsou k smíchu.

Capulet Vše, co jsme hotovili k slavnosti,
se k černému teď smutku obrací;
zvuk hudby změněn v hranu tesklivou,
ples svatebčanů v tryznu pohřební,
oslavné hymny v truchlý žalozpěv,
květ nevěstin ve zdobu mrtvoly,
a všechno zvrátilo se na opak.

Lorenzo Teď, pane, jděte do své komnaty;
vy, paní, též, vy také, Parisi,
a připravte se, byste provodili
již ku hrobu tu sličnou mrtvolu.
Pro jakýs hřích se nebe chmouří;
jděte, a odporem je více nedrážděte.

(Odejdou Capulet, Hraběnka Capuletova, Paris a bratr Lorenzo.)

První Hudebník Teď věru bychom mohli zastrčit své píšťaly a jít.

Chůva Juliina Jen zastrčte,
mé dobré lidičky, jen zastrčte;
vždyť vidíte, že je to prabídné. *(Odejde.)*

První Hudebník (hledí na svůj nástroj). Na mou tě duchu; však se to dá spravit.

Vystoupí Petr.

Petr. Muzikanti, ó muzikanti! zahrajte mi: »Hejsa, srdce! Hejsa, srdce!« Ó,
nechcete-li, abych duši vypustil, zahrajte mi: »Hejsa, srdce!«

První Hudebník Proč »Hejsa, srdce«?

Petr. Ó, muzikanti, protože mi moje vlastní srdce hraje písničku: »Mé srdce
plné soužení«. Ó, zahrajte mi nějakou veselou dumku, abych se potěšil.

První Hudebník My žádnou dumku; teď není čas na hraní.

Petr. Vy tedy nechcete?

První Hudebník Nechceme.

Petr. Však vám za to řádně nadělím.

První Hudebník Co nám nadělíte?

Petr. Peněz ne, na mou věru, ale na paškál si vás vezmu, vy šumaři.

První Hudebník A my ti nezůstaneme nic dlužni, duše lokajská.

Petr. Však vám kordisko té duše lokajské otluku o kotrbu. Já neznám pauz; já vám na-re, *na-fa, na-solím*. Rozumíte těm notám?

První Hudebník Jen pozor, ať se vám tím *fa* a *sol* u nás noty nespletou.

Druhý Hudebník Prosím vás, zastrčte svůj kord a vystrčte svůj vtíp.

Petr. Tedy se mějte před mým vtípem na pozoru. Nařežu vám svým ocelovým vtípem a zastrčím svůj ocelový kord. Odpovězte mi jako muži:

Když srdce raní spáry muk
a těžký smutek mysl kruší,
tu libý hudby stříbrozvuk –
proč »stříbrozvuk«? proč »hudby stříbrozvuk«? – Co tomu říkáte, Šimone Strunko?

První Hudebník Inu, pánečku, protože stříbro líbezně zvoní.

Petr. Hezky! – Co říkáte vy, Hugone Skřipko?

Druhý Hudebník Já říkám »stříbrozvuk«, protože muzikanti hrajou za stříbro.

Petr. Také hezky! – A co vy, Jakube Kobylko?

Třetí Hudebník Já, na mou věru, nevím, co bych řekl.

Petr. Ó, prosím za odpuštění, jste zpěvák; neumíte mluvit. Řeknu to tedy za vás. Jest to »hudby stříbrozvuk«, protože muzikantům nikdy zlato v kapsách nezvučí.

»Tu libý hudby stříbrozvuk
hned útěchu dá teskné duši.«

(Odejde.)

První Hudebník Jaký to ohavný lotr!

Druhý Hudebník Na šibenici s Jankem! Pojd'te, vejdem tam. Počkáme na smuteční hosti a zůstanem přes oběd.

(Odejdou.)

JEDNÁNÍ PÁTÉ.

Scéna 1.

Mantova. – Ulice.

Vystoupí Romeo.

Romeo Lichotné pravdě spánku smím-li věřit,
mé sny mi věští blízkost šťastných zpráv.
Mých prsou vladař sedí lehce dnes
na trůnu svém, a jarost nezvyklá
mne nad zem vznáší myslí veselou
po celý dnešní den. – Mně zdálo se,
že přišla moje choť a nalezla
mne mrtva; – divný sen, jenž mrtvého
nechává přemýšlet; – a také život
mi do rtů vdechla svými polibky,
že přišed k sobě, byl jsem Caesarem.
Ó, jak jest slastná láska skutečná,
když lásky pouhý stín tak štěstí pln!

Vystoupí Baltazar.

Z Verony zprávy! – Jak, Baltazare,
či od Lorenza psaní neneseš?
Jak daří se mé choti? – zdráv můj otec?
Jak Julii se daří? znov se ptám;
neb v praničem zle býti nemůže,
když jí jest dobře.

Baltazar Tedy jest jí dobře,
a v praničem zle býti nemůže;
neb tělo v kryptě Capuletů spí,
duch nesmrtelný žije s anděly.
Já viděl sám do hrobky rodinné
ji klást a hned jsem vsedl na koně,
bych vám to pověděl. Ó, odpusťte,
že zlé ty noviny vám přináším;
však sám jste mi tu službu uložil.

Romeo Nuž tak? – Vám, hvězdy, tedy vzdoruj

Ty víš, kde bydlím, přines inkoust, papír a najmi koně; večer odjedu.

Baltazar Jen, prosím, pane, upokojte se; jste bled a vyděšen, a pohled váš cos neblahého věští.

Romeo Mýlíš se; jen jdi a zaříd', co jsem poručil. Mnich nesvěřil ti pro mne žádný list?

Baltazar Ne, dobrý pane.

Romeo Neškodí; již jdi; ty koně zamluv; hned jsem za tebou.

(Odejde Baltazar.)

Dnes v noci, Julie, spím u tebe.

Leč hledejme si k tomu prostředky. –

Ó, zmare, jak tak rychle vstupuješ na mysl zoufalců! – Ted' vzpomínám si na lékárníka, – zde bydlí kdes, – ježž před nedávnem v šatu zedraném, s převislým obočím jsem pozoroval, jak bejlí přebírá, hled vychrtlý, zlým nedostatkem na kost' ohlodán.

A v nuzném skladu želva visela, vycpaný krokodýl a jiné kůže ryb netvorných; a kolem v příhradách žebrácký výběr prázdných krabiček a baněk zelených a měchýřů, a ztuchlých semen, zbytky provázků a staré pokrutiny růžové pořídku byly na podívanou.

Tu bídu vida, řek' jsem k sobě sám: »Ted' kdyby někdo potřeboval jedu, ježž prodat zakázáno v Mantově pod trestem smrti, – zde jest ubožák, jenž prodal by ho.« Tato myšlénka mi přišla, než jsem potřeboval jed, a tento chudák musí mi ho dát.

Zde, jak se pamatuji, je ten dům; že svátek dnes, má žebrák zavřeno.

Hej, lékárníku!

Vystoupí *Lékárník*.

Lékárník Kdo tak hlučně volá?

Romeo Pojď, muži, sem. – Já vidím, že jsi chud.

Zde čtyřicet máš dukátů, a za ně
mi doušek jedu dej; tak prudkou věc,
jež rozptýlí se všemi žilami,
by, kdo ji vezme, žitím unaven,
hned mrtev kles', a trup vychrlil dech
tak rázem, jako mžikem vzňatý prach
ze strašných útrob děla vysoptí.

Lékárník Tak smrtnou látku mám; rád Mantovský však stíhá smrtí toho, kdo ji
prodá.

Romeo Tak nahý jsi a ubožáctví pln
a umřít bojíš se? – Hlad ze tváře,
strast, útisk hledí nouzí s očí tvých,
a žebrota a pohrzení visí
ti na hřbetě; svět není přítel tvůj
ni zákon světa; žádných zákonů
svět nedává, by obohatil tě:
nuž, nebuď chud a poruš zákon, – beř.

Lékárník Má chudoba, ne vůle svoluje.

Romeo Tvé chudobě, a ne tvé vůli platím.

Lékárník Zde; – v jakékoliv tekutině chcete
to rozpust'te a potom vypijte.
Byť sílu dvaceti jste mužů měl,
hned mrtev padnete.

Romeo Zde tvoje zlato;
pro lidské duše mnohem horší jed,
jenž vraždí víc v tom světě ohavném
než bídná směs, jíž nesmíš prodávat.
Já prodávám ti jedu, ty mně' ne.
Buď zdrav a kup si jídla, vykrm se.
Pojď, silice, ne jede! – spřátelíme
se spolu v hrobce, Julie kde dříme.

(Odejdu.)

Scéna 2.

Cella bratra Lorenza.

Vystoupí Bratr Jan.

Bratr Jan Ctihodný Františkáne! bratře, slyš!

Vystoupí Bratr Lorenzo.

Lorenzo To zdá se býti bratra Jana hlas.
Bud' vítán z Mantovy; co řek' Romeo?
neb napsal-li, co hodlá? – dej mi list.

Bratr Jan Když bratra bosáka jsem hledat šel,
by provodil mne, – z bratří jednoho,
jenž v městě navštěvuje nemocné, –
a našel ho, tu městští dozorcí
nás oba v podezření majíce,
že meškali jsme v domě morovém,
za námi dvěře zapečetili
a nechtěli nás propustiti ven;
tak zdržel se můj pospěch do Mantovy.

Lorenzo Kdo tedy nes' můj list Romeovi?

Bratr Jan Já nemohl ho vypravit, – zde jest;
a posla k tobě též jsem nedostal;
tak velice se báli nákazy.

Lorenzo Věc neblahá! – při naší řeholi!
list nebyl malicherný, leč pln váhy
a před důležitého obsahu.
To zameškání může způsobit
dost neštěstí. Jdi, bratře Jene, jdi
a železný mi sochor opatři
a za mnou do mé celly přines jej.

Bratr Jan Jdu, bratře, jdu a hned jej přinesu.

Lorenzo Ted k hrobce musím sám, neb do tří hodin
se krásná Julie as probudí
a pokárá mne za to, že Romeo

zvěst nemá o těch zdejších příhodách.
Leč do Mantovy budu znovu psát
a zatím v celle své ji ukryju,
než se Romeo pro ni vrátí sám.
Ó ubohé to tělo, za živa
již s mrtvolami v hrobce spočívá!
(Odejdou.)

Scéna 3.

Hřbitov; na něm hrobka Capuletů.

Vystoupí Paris a jeho Panoš nesa květiny a pochodeň.

Paris Svou pochodeň mi dej a vzdal se, hochu;
ne, – shasni ji, neb nechci viděn být.
Tam pod tis ulehni a přilož ucho
na dutou zem; tak noha nevstoupí
sem na hřbitov, jenž kyprý, nepevný
jest od hrobů, – bys toho nezaslech'.
A uslyšíš-li něco, zahvízdni
mi na znamení, že se někdo blíží.
Dej kvítí sem; jdi, udělej, co říkám.

Panoš Parisův (stranou). Až na mne hrůza jde, tak o samotě
zde na hřbitově stát; však zkusím to. (*Odstoupí.*)

Paris Na lůžko svatební ti sypu kvítí,
o něžný květe, v prachu, pod kameny;
co noc tě vonnou rosou budu myti,
neb slzami, jež steskem vycezeny.
Tu oběť květů každou noc chci dávat
zde na tvůj hrob a tebe oplakávat.

(*Panoš zahvízdne.*)

Hoch dává výstrahu, cos blíží se.
Čí kletá noha jde sem v noci tmavé,
by rušila ten obřad lásky pravé?
Jak, s pochodní! – Teď na mžik skryj mne, noci! (*Odstoupí.*)

Vystoupí Romeo a Baltazar s pochodní, motykou atd.

Romeo Tu motyku mi dej a páčidlo.
Zde vezmi tento list a časně ráno
hled', bys jej mému otci odevzdal.
Sem pochodeň; a život-li ti milý,
ať uslyšíš, neb vidíš cokoliv,
stůj opodál a neruš mne v mém díle.
Do toho lůžka smrti vstupuji,

bych spatřil tvář své choti; především
však proto, s mrtvého bych prstu sjal
jí drahocenný prsten, kteréhož
mi zapotřebí k věci převážné.

Jdi, vzdal se; kdybys ale zvědavě
chtěl pátrat, co tu dále konat chce,
jak nebe nade mnou, kloub za kloubem
tvé tělo rozsápu a rozmetám
tvé údy po hřbitově hladovém.

Ten čas i záměr můj jsou strašlivý
a lítější a neúprosnější,
než lační tygři, nebo řvoucí moře.

Baltazar Již, pane, jdu, a nebudu vás rušit.

Romeo Tak svoje přátelství mi osvědčíš;
zde, vezmi to, a nadál šťastně žij;
buď zdrav, můj milý brachu.

Baltazar (stranou). A přece jen se tady schovám kdesi,
neb jeho vzhled i záměry mne děsí.

(*Odstoupí.*)

Romeo Ty tlamo ohavná, ty jícne smrti,
jenž zhltil drobtu země nejdražší,
tak otvírám tvé shnilé čelisti,
bych na vzdory tě přecpal ještě víc!

(*Vypáčí hrobku.*)

Paris To je ten zpupný Montek vyhnaný,
jenž zabil bratrance mé nevěsty;
– žal nad tím prý to krásné stvoření
sklál do hrobu; – a tady přichází,
by hanebně i mrtvé potupil.
Však chopím se ho.

(*Vystoupí.*)

Ustaň v bezbožném
svém díle, zlotřilý ty Monteku!
Což může pomsta dále jít, než smrt?
Stůj, kletý lotře, jsi můj zajatec;
pojď za mnou, poslechni, neb musíš zemřít.

Romeo To věru musím; proto přišel jsem.
Však, dobrý mladý muži, zoufalce
dál nepokoušej, prchni, nech mne být;
těch mrtvých pomni zde, ať zděsí tě.
Hřích nový, – mladý muži, prosím tě, –
mi nehrň na hlavu, můj budě hněv.
Ó jdi! – Bůh svědkem, že tě miluji
víc nežli sebe, neboť na hřbitov
jsem přišel proti sobě ozbrojen.
Jdi, nemeškej, a vypravuj, co živ,
že šílenec ti zde byl milostiv.

Paris Tvé zapřísahání mne odmítám
a zatýkám tě jako zlosyna.

Romeo Ty vyzýváš mne? – tedy pozor, chlapče.
(Šermují.)

Panoš Parisův Ó Bože, bijou se! –Jdu hledat stráž!
(Odejde.)

Paris Ó, zabit! (Klesne.) Máš-li milosrdenství, hrob otevři a slož mne k Julii.
(Umře.)

Romeo To učiním. – Dej v tvář si pohlednout.
Aj, hrabě Paris, – strýc Mercutiův!
Co pravil sluha můj, když zbouřená
má duše toho nevšímala si? –
Že Paris měl si vzít Julii?
Či neřekl to? – či se mi to zdálo?
neb v šílenství se toho domnívám,
jej slyšev o Julii mluvíti?
Ó, dej mi ruku, ty, jenž se mnou též
jsi zapsán v knihu trpkých osudů!
V hrob nádherný tě uložím. – Ze v hrob?
Ó ne, to zářící jest kupole,
ty zavražděný june; neboť zde
spí Julie a její krása činí
tu klenbu večerádlem zářivým,
Zde mrtev lež, jsa mrtvým pochován.
(Položí Parise do hrobky.)

Jak často lidé právě před smrtí
se rozveselili! Jich strážcové
to zovou sledním žití pableskem.
Ó, zdaliž mohu to zde také já
zvát pableskem? – Mé srdce, ženo má!
smrt, která vssála dechu tvého med,
přec moci neměla nad krásou tvou.
Ty nejsi přemožena; prapor krásy
až dosud nachem plá na lících tvých
i rtech, a smrti bledá korouhev
tam nevztyčena. – Tybalte, tam ležíš
v svém krvi ubročeném rubáši.
Čím více mohu se ti zavděčit
než tím, že ruka, která převala
tvé mládí, teď je tomu přetíná,
jenž byl tvůj nepřítel? – Ó, promiň, strýče!
Ach, drahá Julie, proč ještě teď
tak sličná jsi? Či mám se domnívat,
že láskou vzplála netělesná smrt,
a že ten hnusný netvor vyzáblý
v těch tmách tě drží za svou milenku?
Ze strachu před tím s tebou zůstanu,
a z toho tmavé noci paláce
již nikdy neodejdu; ano, zde
chci potrvati s červy, kteří jsou
tvé komorné; zde stánek rozbiju
věčného pokoje, a setřesu
hvězd nepříznivých jařmo s toho těla,
jež světem znaveno. – Ó naposled
vy, oči, pohleďte! ty, náruči,
se k poslednímu rozpni objetí,
a vy, ó brány dechu, vtiskněte
svou právní pečeť tímto políbením
na věčnou smlouvu smrti hamižné!
Pojď, hořký druhu, pojd', ty trpký vůdce!
ty zoufající lodivode, pojd',
a rázem vžeň na skály tříštící
tu mdlou a mořem uondanou loď.

Zde lásce mé! (*Pije.*) – Ó nelhal's, lékárníku,
tvůj nápoj věru rychle působí. –
A tak s tím políbením umírám. (*Zemře.*)

Vystoupí na druhé straně hřbitova Bratr Lorenzo se svítilnou, páčidlem a rýčem.

Lorenzo Spěj ku pomoci, svatý Františku!
Ach, kolikrát v té tmě mé staré nohy
již přes ty hroby klopýtly! – Kdo tam?

Baltazar Přítel a někdo, jenž vás dobře zná.

Lorenzo Bůh žehnej ti! – Rci, dobrý příteli,
jaká to pochodeň, jež plýtvá světlem
tam červům jen a lebkám bezokým?
Jak soudím, hoří v hrobce Capuletův?

Baltazar Tak jest, velebný otče, a můj pán je tam, ježž máte rád.

Lorenzo Kdo to?

Baltazar Romeo.

Lorenzo Jak dlouho mešká tam?

Baltazar Půl hodiny.

Lorenzo Pojd' se mnou do sklepení.

Baltazar Netroufám si.

Můj pán má za to, že jsem odešel
a strašlivě mi smrti pohrozil,
zde kdybych zůstal, stopuje co dělá.

Lorenzo Nuž zůstaň; půjdu sám. Jde na mne strach.
Ó věcí neblahých se obávám!

Baltazar Zde pod tisem jak spal jsem, zdálo se mi,
že pán můj s někým se tu potýká,
a že můj pán ho usmrtil.

Lorenzo Romeo! –

(Jde dále.)

Ach běda, běda! –jaká krev to třísní
vchod hrobky kamenný? – Co znamenají
ty zkrvavené meče bez pánů,

jež leží zbroceny v těch místech míru?

(Vejde do hrobky.)

Romeo! – Zsinalý? – Kdo dál? – též Paris?

A zbrocen krví? – Jaká nešťastná

to chvíle zavinila žalostnou

tu příhodu! – Hle, slečna pohnula se. *(Julie procitne.)*

Julie Ó mnichu, těšiteli! – Kde můj choť?

Mám dobře v paměti, kde as mám být,

a tady jsem. – Kde jest můj choť Romeo?

(Hluk za scénou.)

Lorenzo Hluk nějaký se blíží. – Dcero, pryč

zde z toho doupěte, kde vládne smrt

a mor a spaní nepřirozené.

Moc vyšší, již se nelze protivit,

nám překazila naše záměry.

Tvůj manžel po tvém boku leží mrtev

a Paris také. – Pojd', – kdes útulek

ti zjednám v svatých panen řeholi.

Nic nevyptávej se; stráž přichází.

Již pojd', již pojd', má dobrá Julie;

já netroufám si déle zůstat.

Julie Jdi jenom sám; já odtud nevyjdu.

(Odejde bratr Lorenzo.)

Co jest to? – Číše v ruce milené?

Jed, vidím, byl mu koncem předčasným.

Ó, nesrdečný! dopil's vše a jedné

mi nezanechal družné krůpěje,

by pomohla mi za tebou? – Ó slíbám

tvé rty; snad na nich ještě visí jed,

a usmrtí mne silou léčivou.

(Libá jej.)

Tvé rty jsou teplé.

První Stráž (za scénou). Napřed, hochu! – Kudy?

Julie Aj, povyk? Tedy zkrátka skončím to.

Ó blahá dýko!

(Chopí se dýky Romeovy.)

Zde je pochva tvá;

(probodne se)

tam rezavěj si; a mne umřít nech.

(Klesne na tělo Romeovo a zemře.)

Vystoupí Stráž s Panošem Parisovým.

Panoš Parisův Zde jest to; – tam, kde hoří pochodeň.

První Stráž. Zem plna krve; hřbitov prohledejte

z vás někteří, a koho najdete,

hned zatkněte. Tot' pohled žalostný!

Zde hrabě zabit; tady Julie

zas krvácí; a teplá, jak by byla

před malou chvílí teprv skonala,

ač po dva dni už leží pohřbena.

Hned jeden oznamte to knížeti

a jiný chvátej ke Capuletům;

vy zbud'te Monteky, a druzí ať

vše prohledají. – Půdu vidíme,

kde leží vše ty zjevy bolestné,

však pravou půdu všech těch žalných bēd

jen bližším pátráním lze objevit.

Vrátí se někteří Strážníci s Baltazarem.

Druhý Stráž. Zde jest Romeův sluha; dopaden byl na hřbitově.

První Stráž. Dobře střežen bud', než přijde kníže.

o Juliině smrti, načež on

sem tryskem přijel do města, k té hrobce.

To psaní, poručil, bych časně ráno

dal jeho otci; jda pak do krypty

mi smrtí pohrozil, když neodejdu

a nenechám jej v hrobce samotná.

Kníže Dej mi to psaní; prohlédnu si je.

Kde panoš hraběte, jenž přived' stráž?

Co, hochu, dělal zde tvůj velitel?

Panoš Parisův On přišel s kvítím, hrobku obsypat
své nevěsty; a potom kázal mi,

bych podál stál, a tak jsem učinil.
V tom přišel někdo se světlem a chtěl
hrob otevřít, a pán můj tasil naň.
A tu jsem odběh' stráže zavolat.

Kníže List potvrzuje vše, co dobrý mnich
nám vypověděl, – jejich lásky běh
a zvěst o její smrti. Zde pak píše,
že od chudého lékárníka jed
si opatřil a do té krypty sem
se odebral, by sám se usmrtil
a odpočíval podle Julie.

Kde jsou ti nepřátelé? – Capulete
i Monteku! hle, jakou metlou zde
jest potrestána vaše nenávisť!
neb nebe našlo cestu, jak by láskou
vše, co jest vaše radost, ubilo.
A já, jenž vašim sporům hověl též,
dva pokrevné jsem ztratil. – Trest stih' všechny.

Capulet Ó bratře Monteku, podej mi ruku;
toť veškerý jest podíl dcery mé
po jejím choti; více nežádám.

Montek Však víc ti mohu dát; z ryzího zlata
jí sochu postavím a dokavad
Verona bude známa jménem svým,
v ní pomník nebude tak vzácné ceny
jak věrné Julii mnou postavený.

Capulet Pomník Romeův též bud' nad vše dražší;
tak ležte žertvy nenávisti naší.

Kníže Klid zasmušilý přináší to ráno,
a slunce žalem nechce hlavu vznést;
víc později bud o tom rokováno;
těm promine se, jiné stihne trest.
Však sudby žalnější svět nevzpomíná,
než jest Romeova a Juliina.

(Odejdou.)